
कविकुलगुरु - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक

हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र. M-2476 विषय ____________________

नाव ____________________ आश्वलायन श्रौतसूत्र

लेखक / लिपीकार ____________________

पृठ 80 काळ ____________________ पूर्ण / अपूर्ण

M-2476

आश्वलायन श्रौत सूत्र

॥३॥

॥श्रीगणेशायनमः॥रामचंद्रायनमः॥ॐ सू॥ स्तोत्राणामुक्तादीक्षोप
सदएतेनाह्नासुत्यानिप्रातरनुवाकाद्युदवसानीयांतान्यंगानि प॰
त्नीसंयाजांतानीतराणिद्रप्सप्राशनसंख्यविसर्जनेत्वंत्यएवधुवाः
शस्त्राणामातानाः सूक्तान्येवसूक्तस्थानेषुहीनेषुदेवतेनव्यवस्थाः
स्तृचाः प्रउगेसर्वाहर्गणेषुतायमानरूपाणांप्रथमा दहः प्रवर्तेते
अभ्यासातिप्रैषावहूउत्तमेशस्त्रेपरिधानीयायाउत्तमेवचनउत्तमं ॥राम॥
चतुरक्षरंद्विरुक्तांप्रणुयाद्वितीयादिषुत्यमूषुवाजिनंदेवजूतमिति ॥१॥

तार्क्ष्यमग्नेनिष्केवल्यसूक्तानांजातवेदसेसुनवामसोममित्याग्नि
मारुतेजातवेदस्यानामारंभणीयाःपर्यासान्कद्रूतोहरहःशस्यानी
तिहोत्रकांद्वितीयादिषेवतानिसर्वाणिसर्वत्रान्यत्राहूउत्तमाहे
कल्यिकान्यग्निष्टोमेहर्गणमध्यगतेग्निष्टोमायनेषुवान्यान्य
भ्यासात्तिप्रेषाभ्यामितिकेसौविल्लतोनहुणभावान्नित्याग्नि
होतुरितिगोतमःसंघातादावनुप्रवृत्तत्वाच्च्युतशङ्कत्वाच्चहोत्र
काणामपिगणगारिर्नित्यत्वात्तत्रधर्मान्वयस्यप्रगाथतृचेसू

॥श्रौ॰उ॰॥ न्क्षागमेध्वैकाहिकंनावरुन्धुरेतू॥ १॥ चतुर्विंशेहोताजनिष्ठ
॥२॥ स्याज्यमानोमित्रावरुणामित्रंवयंहवामहेमित्रंहुवेपूतदक्ष
मंयंवांमित्रावरुणापुरूरुणाचिद्ध्यस्तिप्रनिवांसूरेउदितेइ
लिषळ्हस्तोत्रियामैत्रावरुणस्यायाहिसुषुमाहितइंद्रमि
द्राथिनोबृहदिंद्रेणसंहिदृक्षसआदहस्वधामन्विसेकोद्
वेंद्रोदधीचोअस्थभिरुत्तिष्ठन्नोजसासहाभिंधिविश्वाअ ॥राम॥
॥२॥

पद्विषइतिब्राह्मणाछंसिनइंद्राग्नीआगतंसुतमिंद्रेअग्नानमोबृह
त्ताहुवेययोरिदंमियंवामस्यम[illegible]न्मनइंद्राग्नीयुवामिमेयज्ञस्यहि
स्त्छऋत्विजेत्यछावाकस्यतेषांयस्मिंन्नृतुवीरंत्सस्तोत्रियोयस्मि
न्ब्बः सोनुरूपोकस्तोत्रियेबहः सुयोन्योनंतरः सोनुरूपोनचेत्सर्वो
हर्गणः षळहोवैकाहिकस्तथासत्यंत्येचोर्ध्वमनुरूपेभ्यऋऋज्जुनी
तीनोवरुणइंद्रंवोविश्वतस्परियत्सोम आसुतेनरइतियारंभ
णीयाः श[illegible]स्त्वास्यान्त्स्वान्यपरिशिष्टानावपेरंश्चतुर्विंशमहात्र

॥श्री॰ सू॰ नाभि जिद्विश्वजि[?] द्विषुवत्स्तुः सर्वस्तोमः सर्वपृष्ठेषु चोर्ध्वमावा ॥३॥

पास्यति वांसूर उदिते व्यंतरिक्षमतिरच्छ्यावाश्वस्य सुन्वतङ्

नितृचाः पर्यासाः सत्वे वमैत्रावरुणस्य षळहस्तोत्रियउत्तमः

सपर्यासः स्तद्देवतमन्यंपूर्वस्यस्थानेकुर्वंस्तान्यत्रापि संनिपाते

नतृचस्स्तंबानेनहितमेकासनेद्विःशंसेन्महावालभिदं चेछंस

त्यूर्ध्वमनुरूपेभ्य आरंभणीयाभ्यो वानाभाकांस्तत्र चोनावपेरन्नाय ॥राम॥

श्रीकारं सक्षपः परिषस्वजइति मैत्रावरुणोयः ककुभो निधारय ॥३॥

इतिवायूर्वशिष्टइंद्रोपमातयइतिब्राह्मणाच्छंसीनाहिमध्यंभराणा
मित्यच्छावाकः॥२॥मरुत्वतीयेप्रेतुब्रह्मणस्पतिरुत्तिष्ठब्रह्मण
स्पतइतिब्राह्मणस्पत्यावावपतेप्रवोनिसाद्धहर्दिद्रायगायतेन
किःसुदासोरथमितिमरुत्वतीयाऊर्ध्वंनिस्तोत्रियाशुभेतिचमरु
त्वतीये पुरस्तात्सूक्तस्यशंसेदेवंस्थितान्प्रगाथान्यृष्याभिप्लु
वयोरन्वहंपुनःपुनरावर्तयेसुरेकेकंब्राह्मणस्पत्यानामेवंमरुत्वती
यानोध्रुवइंद्रनिहवोधाय्याश्चबृहत्पृष्ठरथंतरंवातयोरक्रियमा

॥श्रौ·सू· णस्तृयोनिंशंसेद्द्वैरूपवैराजशाक्वररैवतानांचपृष्ठ्यस्तोत्रियायायोनौ
॥४॥ द्वेचौस्तासांविधानमन्वहंतान्यूर्ध्वंसामप्रगाथानुक्तोरथंतरस्यो
भयंश्रुणवच्चनइतिबृहतइंद्रत्रिधातुशरणंत्वमिंद्रप्रतूर्तिषुमोषु
त्वावाघतश्चनेतिसद्विपदंउपसमस्येद्विपदाभिंद्रमिद्देवतातयइती
तरेषांपृष्ठ्यएवैकैकमन्वहंतद्विदासेतिचपुरस्तात्सूक्तस्यशंसेदु
क्थपात्रं।चमसांश्चांतरातिग्नाघ्रान्भक्षयंतिनिष्केवल्येनिस्योभक्ष
जपःषोळशिपात्रेणभक्षिणः॥३॥होत्रकाणांकयानश्चित्रआभुं ॥राम
वत्कयात्वंनऊत्यामाचिदन्यद्विशंसतेयच्चिद्धित्वाजनाइमइतिस्तो ॥४॥

त्रियानुरूपामैत्रावरुणस्यतंबोदस्ममृतीषहंतंत्वायामिसुवीर्यंमभित्र
वःसुराधसंप्रसुश्रुतंस्फुराधसंवयंघत्वासुतावंतःकईंवेदसुतेसचा
विश्वाःपृतनाअभिभूतरंनरंनमिंद्रंजोहवीमियाइंद्रभुजआभरइते
काहृचेंद्रोमदायवावृधेमरेमदेहिनोददिःसुरूपकृत्नुमूतयेशुष्मिंतम
न्नउतयेश्रायंतइवस्तर्यंबणमहांअसिस्तूयोइत्यद्दर्शतंवपुरुद्रत्येम
धुमत्तमास्वमिंद्रप्रतूर्तिषुत्वमिंद्रयशाअसिद्रिकृतुंनआभरेंद्रज्ये
ष्ठंनआभरसत्यासहस्त्रमाशतैममत्वास्तरउदितइतिब्रास्त्रणाछंसि

॥श्रो॰ स॰१॥ नस्तरेभिर्वोविदद्वसुंतरणिरित्सिषासतित्वामिदाह्योनरोवयमेनमिद
॥५॥ ह्योयोराजाचर्षणीनांयःसत्राहाविचर्षणिःस्वादोरित्थाविषूवतइ
त्थाहिसोमइन्मदेउभेयदिंद्ररोदसीअवयत्वंशतक्रतोनकिष्टंकर्मणा
नशंनत्वाबृहंतोअद्रयउभयंश्टणवच्चनआवृषस्वपुरूवसोकदाचन स्तरीरसिकस
नप्रयुछसियतइंद्रंभयामहेयथागोरोअपाकृतंयदिंद्रप्रागपागुद
ग्यथागोरोअपाकृतमित्यछावाकस्यस्तोत्रियानुरूपाणांयद्यनुरूपे ॥राम॥
स्तुवीरंस्तोत्रियोनुरूपऊर्ध्वंस्तोत्रियानुरूपेभ्यःकस्तमिंद्रत्वावसुं ॥५॥

कंनव्योअतसीनां॥ कद्रून्वस्याकृतमितिकद्रुंतः प्रगाथा अपप्राचइंद्रवि
श्वांअमित्रान्नहन्नणातेब्रह्मयुजायुनज्मिउरुंनोलोकमनुनेषिविद्वानि
तिकद्रुंध्य आरंभणीया ऽ ऊर्ध्वमारंभणीयाभ्यःसद्योहजातइत्यहर
हःशस्यंमैत्रावरुणोस्माइदुप्रतवसेश्गसहून्हिरितीनरोवहीनसूक्ते
आसत्योयात्वित्यहीनसूक्तेद्वितीयंमैत्रावरुणेउदुब्रह्माण्यभितष्टे
वेतीतरोवहरहःशस्येनूनंसातइत्यंतमुत्तममहीनसूक्तानिषळ
हःस्तोत्रियानावपत्सइदुष्यदेवःसविताहिरण्ययेतितिस्त्रस्तेहि

।।श्रौ· सू·।। द्यावापृथिवीयज्ञस्यरैवोथ्यमितिवैश्वदेवंपृष्ठस्यबृहत्योवृत्तेशार्ङ्गीयंयज्ञे
।।६।। नवर्धतेत्याग्निमारुतमग्निष्टोमइदमहरुक्थ्यावा ।।७।।अभिप्लवपृष्ठ्या
न२२ हानिरथंपृष्ठान्ययुजानिबृहत्स्थानीतराणितृतीयादिषुपृष्ठ्य
स्यान्वहंद्वितीयानिवैरूपवैराजशाक्वररैवतानितेषांयथास्थाने
क्रियायांयोनीःशंसेत्तवैत्रचास्वयोग्निभावेन्यत्राश्विनाद्यज्ञा
यज्ञीयस्य सेक्रियमाणस्यापिसानुरूपौयोनिंव्योवंशंसे ।।राम।।
दूर्ध्वमितरस्यानुरूपास्तोत्रकाःपरिशिष्टाबोनापानु ४ हास्थ ।।६।।
६ा

समित्रंवयंहवामहेमित्रंहुवेपूतदक्षमयंवांमित्रावरुणानोमित्रा
वरुणेतितृचाः प्रवोमित्रायेतिचतुर्णांद्वितीयमुद्धरेत् मित्रयोर्व
रुणयोरितिषट्काव्येभिरदाभ्येतितिस्रोमित्रस्यचर्षणीधृतइतिच
तस्रोमैत्र्यायच्चिद्धितेविशइतिवारुणमेतस्यतृचमावपेत्मैत्राव
रुणोनित्यादधिकेस्तोमकारणात्संचसप्तदशेनवैकविंशेद्वा
दशाचतुर्विंशेपंचदशात्रिणवएकविंशतित्रयस्त्रिंशेद्वात्रिंशा
तंचतुश्चत्वारिंशेषट्त्रिंशतमष्टाचत्वारिंशेएकाल्पीयसीवै

॥श्रौ०॥ काहे ष्वेकभूयसीर्वानाराभणीयानपर्यासाअंत्याहेकाहिकास्तृचाः ऐ
॥७॥ पर्यासस्थानेषु ब्राह्मणाछंसिनः सुरूपकृत्नुमूतयेइत्तिषड् सू
क्ता न्यावापउक्तोमे त्वावरुणेनेहेंद्राग्नी इंद्राग्नीआगतंताहुवे
पयोरिदमितिनवेयंवामस्यमन्मन इत्यकादशोयज्ञस्यहिस्थ
इत्यछावाकस्यायातिंद्रोवसइतिमरुत्वतीयमानइंद्रइति
केवल्यंप्रथमस्याभित्यविकस्येमध्यंदिनेइत्युक्तएतशस्त्रप्र ॥राम॥
ती१ यान्हीनसूक्तस्थानएवात्वामिंद्रयंनइंद्रःकथामहामिंद्रःपूर्भि ॥७॥

घृएकइ घस्तिगमश्रृंगइ मामृष्विछंति त्वाशासद्दुह्वि रिति संपातए
केकस्यत्रयस्त्रयउत्क्वामरुत्वतीयैयुंजतेमनइहेहेवइति चतस्रो
देवानुवइति वैश्वदेवं ॥५॥ द्वितीयस्य चतुर्विंशेनाज्यंवायोयेतेस
हस्त्रिणइति द्वे तीव्राः सोमास आगही त्येकोभाद्वाद्दिविस्पृशेति
द्वेशुक्रस्याद्यगवाशिरइत्येकार्यं वां मित्रावरुणेति पंचतृचागा
त्सीमदं ध्रुउगमित्येतदाचक्षते विश्वानरस्य वस्पतिमिंद्रइत्सो
मपाएकइति मरुत्वतीयस्य प्रतिपदनुचरौ विंद्रसोमंयातऊति

॥श्रौ. उ.॥ रथमेतिमध्यंदिनेनिष्केवल्यस्तोत्रमेवविपरीतंभारद्वाजोहोताचेत्स
॥२॥ त्स्याच्चानुविंशिकंतृतीयसवनेविश्वोदेवस्यनेतुरित्स्यकोनत्सवि
तुर्वरेण्यमितिहै आविश्वदेवंसत्पतिमितितुवैश्वदेवस्यप्रतिप
३४ दनुचरौवाज्यप्रगैप्रतितिनुचराश्वोभयोर्युग्मेष्वेवमभिप्लवे॥६॥तृती
यस्यत्र्यर्यमायोजातएवेतिमध्यंदिनेत्वंदेवस्यघृतेनद्यावापृथिवी
इतिनिस्त्रोनश्वोजातःपुरावतोयइतिवैश्वदेवंवैश्वानरायधिषणां ॥राम॥
धारावरामरुतःस्त्वमग्नेप्रथमोअंगिराइत्याग्निमारुते [illegible] ॥२॥

चतुर्थस्योग्नोजज्ञइतिनिक्षेवल्यंहूयाम्यग्निमस्यमेद्यावापृ
थिवीइतितिस्रस्तृतंमेअपतिंइवैश्वदेवंवैश्वानरंमनसे
तितिस्रःप्रयेशुभंतेजनस्यगोपाइत्याग्निमारुतंपंचमस्यक
याशुभायस्तिग्मशृंगइतिमध्यंदिनःकयाशुभीयस्यतुनवस्युत्त
मान्यत्रापियत्रानिविद्धानंस्याघृतवतीभुवनानामभिश्रियेंद्रऋ
भुभिर्वाजवद्भिरितितृचौकद्रुप्रियायेतिवैश्वदेवंपृक्षस्यवृष्णोवृ स्य २
ष्णेशर्द्धायनृचित्सहोजाइत्याग्निमारुतंषष्ठस्यसावित्रार्भवेत्

॥श्रौ॰३॥ तीये नवैश्वानरीयं चकृतरापूर्वोषासानक्तेति वैश्वदेवं प्रयज्यवङ्गमंस्तो
॥९॥ मग्मित्याग्निमारुतं मित्यभित्यवेः षळहस्तस्याग्निष्टोमावभितउक्थ्याम
ध्यउक्थ्येषुस्तोत्रियानुरूपामेत्रावरुणस्य ॥७॥ एह्यूषुब्रवाणिआग्निर ने
गामिभारतः प्रवोवाजाअभिद्यवोमित्प्रयांसिवाहसोग्नमंहिष्ठायगा
यतप्रसोअग्नेतवोतिभिरग्निंवोवृधंतमग्नेयंयज्ञमध्वरंयजिष्ठंत्वाववृ
महेयःसमिधायआहुत्यातेअग्नइद्धीमस्तुभेस्कश्वंद्रसर्पिषइतिद्वेए ॥राम॥
काचाग्निंतंमन्येयोवसुरानेवत्सोमनोयमदाग्नेरस्कूरंरयिंभरप्रेष्ठंवोअति ॥९॥

थिंश्रेष्ठंयविष्ठभारतभद्रो नोअग्निराहुतोयद्दीघृतेभिराहुतंआघा
येअग्निमिंधतेइ मा अ भिप्रणोनुमइ त्यथब्राह्मणाछंसिनोत्रा
तृव्योअनात्वैमातेअमाज्रुरोयथैवात्यसिवीरयुरेवाह्वस्पस्त्न्र
नातंतेमहंगृणीमसितम्वाभिप्रगायतवयमुत्वामपूर्व्ययोनइदमि
दंपुरेंद्रायसामगायतस्परवायआशिषामहियएकइद्विदयतें
यःइंद्रसोमपातमएंद्रनोगध्येद्रुमध्योमदिंतरमेतोन्विंद्रंस्तवामत
र्वायरक्तहींद्रेव्यश्ववंतंन्नइंद्राभरवयमुत्वामपूर्व्ययोनइदमिदं

॥श्री॰ मत्स्वीसुरायाहीमइंद्रदेवइतिसमाहार्योऽनुरूपोऽआनूव्योअनास्वंमानेअमानुरो
॥१०॥ यथेत्यथाछावाकस्यंइंद्रविश्वाअवीवृधंनुक्रस्यमिंद्रायुशंस्यंश्रुधीहवंति
रश्वाआश्रुत्कर्णश्रुधीहवंमसाविसोमइंद्रतेइममिंद्रसुतंपिबयदिं
द्रचित्रमेहनायस्तेस्माधिष्ठोवसेपुरांभिंदुर्युवाकविर्वृषाह्यसिराधसे
गायंतित्वागायत्रिणआत्वागिरोरथीरिवेतिस्तकानामेकेकंशिष्या
मार्ने वपेरंन्॥८॥स्तोमेवर्धईंमाउवांभूमयामन्यमानाइलिनित्स्वइंद्राकोवा ॥राम॥
मितिसूक्तेश्रुष्टीवांयुञ्जोयुवांनेरापुनीषेवामिमानिवांभागधेयानीत्ये ॥१०॥

तस्वयुथार्थंमैत्रावरुणोयस्तस्तंभुयोअद्रिभिर्युक्तोदिवइतिसूक्तेअस्तेव
सुप्रतरेमायात्विंद्रस्वपतिरिमांधियमितिआत्नएणाधंसीविल्लोतुकेमि-
तिसूक्तेपुरोमात्रयेत्यछावाकः ॥ २ ॥ पृष्ठ्यस्याभिल्पवेनोक्तेअहनीआ
नि घेआघाभ्यांतृतीयसवनात्वान्वहमुपप्रयंतइतितुप्रथमेहन्याज्यमग्निं
दूतमितिद्वितीयेतृतीयेयुश्चाहीत्याज्यंवायवायाहिवीतयेइत्येकावायो या
हिशिवादिवइतिद्वेइंद्रश्चवायवेषांसुतानामितिद्वयोरन्यतरेणाहरामित्रे
वरुणेवयमाश्विनावेहगछतंमायाह्यद्रिभिःसुतंसजूर्विश्वेभिर्देवेभिरुत

॥श्रौ० सू०॥ नः प्रिया प्रिया स्विस्यो ह्नि हैं प्रउगमुत्तमेन्वृचमभ्यासौ श्चतुरक्षरान
॥३३॥ वा तृतीये नाभित्वा विकेनोक्तो [illegible] मध्यंदिने स्तं तमिद्वाधसे महे त्र
यइंद्रस्य सोमाइतिमरुत्वतीयस्य प्रतिपदनुचरौ वैरूपं चेस्त्रं छंय
द्यावइंद्रनेशतं यदिंद्र यावतस्त्वमिति निष्क्र गाथो स्तोत्रियानुरूपौ ।
॥१०॥ चतुर्थेहनि प्रातरनुवाकप्रतिपद्यदुर्चां घोन्नृ खो द्वितीयस्य
रमोकारं त्रिमात्रमुदात्तं त्रिस्तस्य तस्य चोपरिष्टाद्परिमितान्यंच ॥राम॥
॥३३॥

वाधौंकारंनंनुदात्तानुत्तमस्यतुर्त्रीन्यूर्वमक्षरंनिहन्यनेन्यूरव्यमा
नैतद्विनिदर्शनायोदाहरिष्यामः ॥ आपो ३ उ उ उ उ उ ऽ
उ ३ उ उ उ उ उ ऽ उ ३ उ उ उ रेव नीः क्षयथाहिवस्वः
क्रतुंचभद्रंविभृथामृतंच ॥ रायो ३ उ उ उ उ उ उ ३ उ उ उ उ
उ ऽ उ ३ उ उ उ रस्छस्वपत्यस्यपत्नीः सरस्वतीतंगृणतेवयोः
धो ३ मापो ३ आग्निंनस्ववृक्तिभिरित्याज्यंनस्योत्तमावर्जंनृतीयेषुपा
देषुन्यूरवोनिनर्दश्चोक्तोन्यूरवः स्वरारंनओकारश्चतुनिनर्द ३ दातो दि १

॥श्री० स०॥ प्रथमोत्तमाँ वनुदात्ता वितरा उत्तरोनुदात्ततरः स्वुतः प्रथमोमकारांत उत्तमस्त
॥१२॥ दपिनिदर्शनायोदाहरिष्यामः॥ अग्निं नस्ववृक्तिभिः॥ होतारं त्वावृणीमहे॥
३० यज्ञो ३ ३० ३० ३० ३० ३० ५ ३० ३० ३० ३० ३० ५ ३० २ ३० ३० ३० यस्तीर्णबर्हिषे विवो
मशों ३ ३० ३ ३० ३ औंमू शीरं पावकशोचिषं विवक्षसो ३ मा अग्निं नस्ववृक्ति
भिः॥ होतारं त्वावृणीमहे॥ ३० २ ३० ३० ३० ३० ३० ५ ३० ३ ३० ३० ३० ३० ३० ५ ३० ३
३० ३० ३० मदेथमदेवो ३ ३० ३ ३० २ ३० ३ माथामो देवोमि तस्यप्रतिगरोपि वो ॥राम॥
दामादनुव्यातंस्वरितं नुसंत्वमिमिनित्व सुपर्मं मंदैस्वदपिनिदर्शनायोदा ॥१२॥

हरिष्यामः॥ आग्निंनस्ववृक्तिभिः॥ होतारंत्वारंत्वावृणीमहे॥ यज्ञे
ज्ञे॥ ३ ओ ओ ओ ओ ओ ओ २ ओ ३ ओ ओ ओ ओ ओ २ ओ ३ ओ ओ ओ यस्ती
र्णेवर्हिषेविवोमदे ३ ओ ३ ओ ३ ओं ३ शीरंपावकशोचिषंविवक्षसो ३
माग्निंनस्ववृक्तिभिः॥ होतारंत्वावृणीमहे॥ ओ ३ ओ ओ ओ ओ ओ २
ओ ३ ओ ओ ओ ओ ओ २ ओ ३ ओ ओ ओ मदेथमदेवौ ३ ओं ओं ओं ३ मोथा
मोदेवोमित्यस्यप्रतिगरः प्रथमादध्वौंकारादध्वर्युर्नूंखयेद्वितीया
द्वाव्युपरमंहेहैकैंयथावासंपादयिष्यंतोमन्येरंन्वायोशुक्रोअया

॥श्री०उ० मित्रैर्वि हि होत्रा अवीनां वायोश्शनं हरीणामिंद्रश्च वायवे षां सोमानां
॥३२॥ माचिकितानस्सुक्रतू आ नो विश्वाभिरूतिभिस्सजुषो अग्र हणमपसंवृ
जिनं रिपुमंबितमे नदीतम इत्यानुष्टुभं प्रउगमेकपातिन्य प्रथमस्तं
लाय ह्नेभिरीमहइदं वसो सुतमंध इतिमरुत्वतीयस्य प्रतिपदनुचरौ
श्रुधी हवमिंद्र मरुत्वां इंद्र इति मरुत्वतीयमं त्य निविदं दध्यादनेक
भावे सूक्तानां वै राजं चैत्स्पृष्ठं पिबा सोममभिंद्रमंदतुत्वेति स्तोत्रि ॥राम॥
यानुरूपौ कुह श्रुत इंद्र युधमस्य न इन्नि [illegible] निष्केवल्यं श्रुधी हवी ॥३३॥

यस्यतुतृचआद्येईर्वांदिषुन्यूंखएवंकुहश्रुतीयस्यविराजांमध्यमे
षुपादेषुनिसद्दहप्रतिगरोन्यूंखवादिप्रणवांतःप्रणवेकुहश्रुतीयानां
मर्धर्चेशश्वेनदुत्तमावर्जंनतेगिरोअपिमृष्येतुरस्यप्रवोमहेमहिवृधे
भरध्वमितिचतस्त्र [illegible] स्तिस्त्रश्चविराजस्तामूर्ध्वमारंभणीयाभ्य सा ४
स्तृचानावपेरंनाद्यंमैत्रावरुणस्तस्यात्तमादिशस्तानांतृचंब्रास्त
णाच्छंसीतस्यचाछावाकोयजामहइंद्रंवज्रदक्षिणमितिद्वितीयाने
वमेवपंचमेहनियद्विंद्रिसत्यसोमपाइत्येकैकमेवमेवंषष्ठेहनींद्र

॥श्रो० ३० यह्मिघोरसुरोअनम्नतेस्येवमेव ॥ ११ ॥ स्तोमेवर्धमानेकोअग्नयेर्यो
॥१४॥ वैनेनवाय्यंआयाह्यवृ्धि॰स्य ष्टचोन्यावपेरं उपरिष्टा सा रुछे
पीनांतैरप्यनतिशंस्तेरंग्रणिनेत्रे ष्ट भान्यमरुछ ह्रुान्यावपेरं नत्वेतां
न्यगोप्यातिशंसनमेकयाह्वाभ्यां बाधातः सवनेपरि मि ताभिरुत्त
रयोः सवनयोः पंचमस्यमनृषुवोअतिथिमुषर्बुधमि मिनवा ज्य
मानोयज्ञंदिविस्पृशमितिहुआनोवापोमहेतनेइत्येकारथेन ॥राम॥
पृथुपाजसावहेयुः स्तरचक्षसइमा उ ॥ वांदिविष्टयेः पिबासुतस्य ॥१४॥

रस्मिनोदेवंदेवंवोवसेदेवंदेवंबृहदुग्गाभिषेव चइति बार्हतंप्रउ गंप्र
गाथानेकेद्वितीयोत्तमवर्जयसांवजन्ययाविद्रैंद्रइत्सोमपाएकद
त्तिमरुत्वतीयस्यप्रतिपदत्तुचराववितासीत्वाहींद्रपिवतुभ्यमिति
मरुत्वतीयंत्राष्करंचेत्स्थंमहानाम्न्यस्तोत्रियस्तात्रअध्यंधकारंनव
प्रकृत्यानिस्त्रोभवंतिताभिःपुरीषपदान्युपसंनत्तुयात्संचाक्षरशः
पूर्वाणिपंचसर्वाणिवायथानिशांतंयोनिस्थानेतुयथानिशांतं
सपुरीषपदाउत्तमेनसंतानस्वाहोरित्थाविषूवतउपनोहरिभिः

॥श्रौ०उ० सुतमिंद्रं विश्वा अवीवृधन्निति नियस्तुचा अनुरूपः प्रेदं ब्रह्मेंद्रो
॥१५॥ मरुत्वाँ यस्त्राम हास इति निष्केवल्यं पांक्ते पूर्वे सूक्ते मरुत्वतीये पांक्ते
निष्केवल्ये आ घेनु त्रिष्टुबुत्तमेन योर वसानेश तक्रतो समष्कृजि
दिति मरुत्वतीये शचीपतेनेद्येति निष्केवल्यं निष्केवल्ये॥ १२॥
॥७॥ ॥इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे सप्तमोध्यायः समाप्तः॥
॥७॥ षष्ठस्याग्रातः सवनेप्रस्थितयाज्यानांपुरस्तादन्याः कृत्वो ॥१५॥
भाभ्यामनवानंतोयजंतिवृषं निद्र वृषपाणासइंदवः सुषुमायात ॥राम कृष्ण

मद्रिभिर्वृणोतिहिस्कृन्वक्ष्नयंपरीणसोमोषुवोअस्मदृभितानिपौसंस्यो
षूणोअग्नेशृणुहित्वमीळितोग्निंहोतारंमन्येदास्वंतंदध्वंडु·हमे
जनुषंपूर्वोअंगिराइत्येवमेवमाध्यंदिनेप्यधौंतुनत्रानवानैपिबा
सोममिंद्रसुवानमद्रिभिरिंद्रायहिद्यौरसऽरोअनम्नतेतिषकुप
रिष्टात्वृचक्रस्तुयाजानांप्रैषमृतेसोयजंमृचंचानवानमुक्त्वऋग्ं
तैरसौयजेतिप्रैष्येदेवमेवयजंतितुभ्यंहिन्वानोवसिष्टगाअपः
तिद्वादृशायंजायतमनुषोधरीमणिस्याज्यमेकेनद्वाभ्यांचविग्रहः

॥श्रौ० उ०॥ स्त्रिभिरवसानंचतुर्भिःप्रणवोयत्रार्द्धर्चशःपारुछेप्यस्तीर्णंबर्हिरि
॥१८॥ त्रिनृचौसुषुमायातमद्रिभिर्युवांस्तोमेभिर्देवयंतोअश्विनावमेह
इंद्रवृषन्निंद्रास्तुश्रोषकोषूणोअग्नेशृणुहित्वमीळितोयेदेवासो
दिव्येकादशस्थयमर्दसाद्भसमृणच्युतमितिप्रउगंद्वैचैकाचपंच
मएकपातिन्युउपोत्तमउत्तमेन्वृचमभ्यासाअष्टाक्षरानवासपूर्वो
महानांत्रयइंद्रस्यसोमाइतिमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनुचरौयेत्वे ॥रामहस्त॥
रथमिंद्रसयोवृषेंद्रमरुत्वइतितिस्रइतिमरुत्वतीयमेकेनाग्नेवः ॥१८॥

सायंह्नाभ्यांप्रणुयाह्नाभ्यामवसायंह्नाभ्यांप्रणुयायत्रपृच्छःपारु
च्छेप्योरेवतंचेस्त्रष्टंरेवतीर्नःसधमादेरेवाँइद्वेवतस्तोतेतिस्तेत्रि
यानुरूपावेंद्रयात्वकपनःप्रघान्वस्याभूरेकंइतिनिष्केवल्यमभित्यं
देवंसवितारमोण्योरित्यैकान्तत्सवितुर्वरेण्यमितिद्वेदोषोआगं
हृहज्ञायद्युमधेत्याथर्वण॥स्तुहिदेवंसवितारं॥नमुहृत्यंतःसिंधुंस्
तुंसस्यस्युयुवानं॥अद्रोघवाचंसुशेवं॥सघानोदेवःसवितासावि
षद्वसुपतिः॥उभेसुक्षितीसुधातुरितिवैश्वदेवस्यप्रतिपदनु

॥श्रौ०उ०॥ चराउक्थ्यस्यचोत्तमंसूक्तंत्रीणिदमिहेत्यारौद्रमितिप्रागुपोत्तमा
॥१७॥ यायेयज्ञेनेत्यावपनेतस्याऽर्द्धर्चशःप्रागुत्तमायाऊर्ध्वंचतुर्थ्याः
शिष्टेशस्वास्वस्तिनोमिमीतामश्विनाभगइतितृचइतिवै
श्वदेवं॥१॥होत्रकाणांद्विपदास्विहोक्थ्येषुस्तुवतेलऊर्ध्वम
नुरूपेभ्योविकृतानित्रिशल्यानिशंसेयुर्मैत्रावरुणस्याग्नेत्वंः
नोअंतमोग्नेभवस्कषमिधासमिद्ध्यइतिस्तोत्रियानुरूपावथ ॥राम॥
वालखिल्याविहरेन्नदुक्तंषोळशिनासूक्तानांप्रथमद्वितीयेप ॥१७॥

छस्तृतीयचतुर्थेअर्धर्चशस्त्र्यृकशः पंचमषष्ठेव्यतिमर्शंवाविह
रेत्पूर्वस्यप्रथमांमुत्तरस्यद्वितीययोत्तरस्यप्रथमांपूर्वस्यद्विती
ययांतयोर्नानचांप्रथमद्वितीयाभ्यांपादाभ्यामवस्येत्प्रथम
द्वितीयाभ्यांप्रणुयात्तृतीयोत्तमाभ्यामवस्येत्तृतीयोत्तमाभ्यां
प्रणुयादेवंव्यतिमर्शमर्धर्चशउत्तरेएवंव्यतिमर्शमृकशउत्तरेवि
परिहरेद्देवोत्तमेसूक्तेगायत्रेसर्वत्रेमानिवांभागधेयानीतिप्र
युत्तमायांआहूयदूरोहणंरोहेद्युंसःशुचिषदितिपच्छोर्धर्चशः

॥श्री०उ०॥ त्रिपद्याश्चतुर्थमनवानमुक्त्वा प्रणुत्यावस्येत्पुनस्त्रिपद्यार्धर्चशः
॥१८॥ पच्छएवसप्तममेतद्दूरोहणमावांराजानावितिनित्यमेकाहिक
वथ३ मितिनुहोंडिनावेथमेहावालभिदेतान्येवषट्सूक्तानिव्यतिम
र्शंपच्छोविहरेद्व्यतिमर्शमर्धर्चशोव्यतिमर्शमृकूशः प्रगाथांतेषु
चानुपसंतानश्रृगाथानमेकपदाःशंसेदिंद्रोविश्वस्यगोप
तिरिंद्रोविश्वस्यभूपतिरिंद्रोविश्वस्यचेततींद्रोविश्वस्यरा ॥राम॥
जतीतिचतस्रएकांमहाव्रतादाहरेत्त्रयोविंशतिमष्टाक्षरा ॥१८॥

न्यादान्महानाम्नीभ्यः सपुरीषाभ्यः षोळशिनोक्तः प्रतिगरोन्यत्रै
कपदाभ्यो वरूथ्ये कपदा अविहरं श्चतुर्थं शंसेत्समानमन्यत् ॥
॥ २ ॥ ब्राह्मणाछंसिनइमा नुकंभुवना सीषधामेति पंचायावा
जं देवहितं सनेमे त्रिस्तोत्रियानुरूपा वपमाव इंद्रे नि स्क म
कीर्तिस्तस्यार्धर्चशश्चतुर्थमिथ वृषाकपिं शंसेद्यथा होतान्या
घां चतुर्थे पंक्तिशंसं त्विहाप्रणवांतश्च प्रतिगरो द्वितीये पांक्ताव
सानेतस्मादूर्ध्वं कुंतापं तस्यादितश्चतुर्दश विग्राहं निनर्दं शंसेत्तु

॥श्रौ०३०॥ तीयेषुपादेषूदात्तमनुदात्तपरंपस्त्रथमंतंनिनर्दैत्तरपिनिदर्श
॥३९॥ नायोशहरिष्यामः॥३॥ दंजनाउपश्रुत॥ नराशंसस्त्रविष्यते॥ ष
ष्टिंसहस्त्रानवतिंचकोरमेआरुशामेषुद्ग्रहो॥ मोथामोदेवोभि
त्यस्यप्रतिगर॥ श्वतुर्दश्यामेकेनद्वाभ्यांचविगृह्यः॥ शेषोर्द्धचेशाए
ताअश्वाआल्यवं॥ नइतिसमातिंपद्यान्यष्टादशवानवाघान्यला
बुकंनिखानकमितिसप्तयदीहनस्कयंहनस्ययोकारंपुनःपुन ॥राम॥
रितिचैतेविनतोकिरणोद्वाविंतिषळनुष्टुभोदुंदुभिमाहनना ॥३९॥

भ्यांजरितरोथामोदैवकोशबिलेजरितरोथामोदैवरजनिगंथे
धीनांजरितरोथामोदैवोपानहिपादं जरितरोथामोदैवोन्त
रांजनीमांजन्यांजरितरोथामोदैवोन्तरांजनीवर्त्मन्यांजरितरो
थामोदैवेतिप्रतिगरा अवसानेष्विहेत्थप्रागपागुदगितिचतस्रो
नं ३ हेधाकारंप्रणवेनासंतन्वन्नलाबूनिजरितरोथामोदैवो ३ मू ॥
पृषातकानिजरितरोथामोदैवो ३ ॥ मू ॥ अश्वत्थपलाशंजरि
तरोथामोदैवो ३ मू ॥ पिपीलिकावटोजरितरोथामोदैवो ३ मिति

॥श्रौ०उ०
॥२०॥

प्रतिगराःप्रणवेषुभुग्रिस्वभिगतइतित्रीणिपदानिसर्वाणियथा
निशांतंभ्याजरितरोथामोदेवपर्णशदोजरितरोथामोदेवगाशाको
जरितरोथामोदैवैतिप्रतिगराबीमदेवाअक्रंसतेत्युष्टुपत्नीयीय
स्यतेजरितरोथामोदेवहोनाविष्टीमेनजरितरोथामोदैवैतिप्रति
गरावादित्याहजरितरंगिरोभ्योदक्षिणामनयंत्विति सप्तदशपदा
न्योंहजरितरोथामोदेवनथाहजरितरोथामोदैवैतिप्रतिगरौव्यस्ता
संमध्येप्रणवउत्तमस्त्वमिंद्रशर्मरिणेतिभूतेछंदस्तिस्रएताअनु ॥रामकृष्ण

पं २

॥२०॥

ष्टुभोयद्दस्याअंहुभेधाइ्त्याहनस्याआज्याद्ययोक्ताश्वनुर्थेकपृंनरो
यद्वप्राचीरजगंतेत्तिचैते ॥ई२इइइइइइ॰इईइइइइइह्य२इइइइ किमयमि
द्माहो३ओ३ओ३ओ३मोथामोदैवोमित्यासांप्रतिगरोदधिक्राव्णो
अकारिषमित्यनुष्टुप्सूक्तासोमधुमत्तमादृत्तिचतिस्त्रोवद्रप्सोअं
शुमतीमतिष्ठदितित्तिस्त्रोछामइंद्रमितित्तिनित्यमेकाहिकं ॥ २ ॥
अथाछावाकस्यप्रवइंद्रायवृत्रहंतमायेतिस्त्तोत्रियानुरूपावथै
वयामरुद्रुक्तोवृषाकपिना ॥ ओ३ओओओओओ॰ओ३ओ

+ निसस्त्रित्वं त्विदमहर्विश्वजिच्चतो वेदग्निष्टोमो यदि वो क्थ्यं षट्द्विपदास्तु वीर + शो ध ३

॥ श्रो० ७ ॥
॥ २१ ॥

ओ ओ ओ ओ ऽ ओ ३ ओ ओ ओ म दे म धो मदस्य म दिरस्य म दे वो ३
ओ ३ ओ ३ ओ ३ मो था मो दैवो मित्रस्य प्रतिगर स्त्रूरतु जं नित्रीति नि
सान्यैकाहिका नि न्येव मुक्थ्यानि यत्र यत्र द्विपदासु स्तु वीरं न्माध्यं
दिन एवो र्ध्वमारंभणी याभ्यः प्रकृत्या शिल्पानि शंसेयुर्बार्हतान्येव
सूक्तानि वालखिल्यानां मैत्रावरुणः सुकीर्तिं ब्राह्मणाच्छंसी वृ
षाकपिं च पंक्तिशंसं धोर्नपइंद्रे त्वच्छावाकः प्रत्येव यामरुद्वैये
दत द्वाचक्षते हो तैव यामरुतमाग्निमारुते पुरस्ता न्मारुतस्य पच्छः ॥ रा म ॥
॥ २१ ॥

समासमुत्तमेष देषष्ठेत्वेवपृष्ठ्याहन्यहरहः शास्यस्यैकभूयसीः शा
स्त्वामैत्रावरुणोदूरोहणंरोहेत्संपातसूक्तेऽएकाहीभवस्तुनत्येका
हीभवत्त्वहरहः शस्यानिनारंभणीयानकद्वंतः कद्रुतांस्छानेनि
त्यान्त्रगाथांछस्त्वासंपातानेवसंपातवत्स्वेहीनसूक्तानीतरेषु
नतेंत्यान्येकाहिकानिसंपातवत्सुतुसर्वस्तोमेषुप्राप्तस्तेवैकाहे
हीसूनैक्तान्यादितस्तृतीयानिसामसूक्तानिसप्रगाथानिसर्वे
पृष्ठेषुपृष्ठानिपृष्ठ्येसंस्छाअग्निष्टोमः प्रथमंषोळशीचतुर्थेमु
क्थ्याइतरइतिपृष्ठ्यः प्रत्यक्षपृष्ठोन्यैः परोक्षपृष्ठएतेवोपसृष्टे

॥श्रौ०॥ वैरूपादीनामभावे पृष्ठ्यस्तोमः पवमानभावेऽआपर्ण्य पृष्ठ्यस्तनूपृष्ठ्यो
॥२२॥ हेतु श्रेष्ठ्येपतनोधसे ॥४॥ अभिजित्वृहत्पृष्ठउभयसामा यघ
षिरथंतरं यज्ञायज्ञीयस्य स्थाने भुव वां स्त्विहसाम प्रगाथं पिबासो
मंमसुष्टुहीति मध्यंदिनस्त यो रैकाहिके पुरस्तादन्ये वा शंसेयुरेते एवे
क्ष्य तिगो नमः सप्तदृशस्वास्पृष्ठस्य या वेत्यो या वत्यः कुशानां न वतोद
शतो वा निष्केवल्ये नावतिसहृत्का मध्यंदिना स्युरिति महान्यायो
मरुत्वतीयस्योत्तमे विपरीते चातुर्विंशिकं तृतीयसवनमभिप्ल
वत्र्यहः पूर्वस्वरसामानः स्वराणि त्विहपृष्ठानि तेषां स्तोत्रियाथ ॥राम०॥
॥२२॥

ज्ञायथाअपूर्व्यम [illegible] त्स्यपायितेमहएमेनंप्रत्सेत्तनेस्याघोवास
वैषांवयंघत्वासुतावंनइनिस्त्रोबृहत्योयस्त्तेसाधिष्ठावसइति
षळनुष्टुभइत्यनुरूपास्तात्रियेयथायुक्ताबृहतीनथानुरूपैः
स्तायान्येतानियथाबृहद्रथंतरे ॥ ५ ॥ विषुवांदिवाकीर्त्यउ
द्दितेप्रातरनुवाकः पृथुपाजाअमर्त्यइतिपूधाय्याः सामि
धेनीनांसैार्यः सवनीयस्योपालंभ्यः सोमापौष्णोवासमुद्रा

॥श्रौ० ॥ दूर्भिरिस्याज्यं त्वंस्कृमेषंकयाश्रृभेनि च मरुत्वतीयं महाऽ२ दिवाकी
॥२३॥ र्त्यंपृष्ठंविभ्राड्बृहत्पिबतुसोम्यंमधु॥ नमोमित्रस्यवरुणस्यचक्ष
सइतिस्तोत्रियानुरूपौयदिबृहद्रथंतरेपवमानयोः कुर्युर्यो नीए
नयोः शंसेद्रथंतरस्यपूर्वामाद्येभवतोन्याभिरपिसंनिपातउत्त
मस्त्विहसाम प्रगाथोनृणामुत्वानृतमंगीर्भिरुक्थ्येरिति तिस्त्रो
पास्तिग्मशृंगोभित्यंमेषमिंद्रस्यनुवीर्याणीत्येतस्मिन्नैंद्रीं निवि
दंशस्त्वाशंसेद्देवोत्तराणि षट् दिवश्चिदस्य ... सुनइत्वमेषप्रपू ॥सौं बू॥
॥२३॥

वीर्य्येषामदःप्रमंहिष्ठायेत्यमूषित्तीहतार्क्ष्यमंततस्तस्यैकांश
स्त्वाहूयदूरोहणंरोहेदित्तिनिष्केवल्यंविकर्णंचेद्बृहत्सामोर्ध्व
मनुरूपात्तवोदस्ममृतीषहमभिप्रवःसुराधसमित्तिब्राह्म
णाच्छंसीश्येतनौधसयोर्योनीःशंसेन्नौधसस्यपूर्वांशश्येतस्यो
त्तरामित·होत्रकाणांयोनिस्थानंयच्चप्रगाथआह्वानमेतान्भ्य
स्तत्स्तंचाहावपरिमित्तत्वादुत्तमेनाभित्वविकेनोक्तंतृतीयस
वनेमेकाहिकौतुप्रतिपदनुचरौभासंचयज्ञायज्ञीयस्यस्था

॥श्रौ०उ०॥
॥२४॥

नैपृष्ठस्यवृष्णोअरुषस्यनूसहइतिस्तोत्रियानुरूपौमूर्धानंदिवोअ
रतिंपृथिव्यामूर्धादिवोनाभिरग्निःपृथिव्याइतिवान्यासुचेदेवंलिंगाः
स्वतोनुरूपआवृत्तास्वरसामानः॥६॥विश्वजितोग्निंनरइत्या
ज्यंचतुर्विंशोनमध्यंदिनोवैराजंतुपृष्ठंसन्यूरवंबृहतश्चयोनिंप्राग्वे
रूपयोन्याहोत्रकाणांपृष्ठानिशाक्वरवैरूपरैवतानितेयोनीःशं
संतिवामदेव्यस्यमैत्रावरुणउक्थेब्राह्मणाछंसिनःकालेयस्या
छावाकएकाहिकौस्तोत्रियावेतयोर्नीनाअंतरेणकद्वतश्चैते ॥रामचंद्र॥

॥२४॥

षामेवपृष्ठानांसामप्रगाथात्सत्रामदासोयोज्ञालएवाभूरेकइतिसा
मस्तृक्तानिपुरस्तात्सूक्तानामुक्तंतृतीयसवनेमुत्तमेनपृष्ठ्यान्हेका
हिकोतुप्रतिपदनुचरौबृहच्चेदग्निष्टोमसामत्वमग्नेयज्ञानामिति
स्तोत्रियानुरूपाविति नवरात्रेःसर्वेग्निष्टोमाउक्थानेकेस्वरसाम्नो
द्वितीयमाभिप्लविकंगोरायुरुत्तरंत्र्यहक्लृप्तेपूर्वस्मात्र्यहात्सवनशे
यथांतरंगोरायुरुत्तरांसकहक्लृप्तेयुग्मेभ्योगोरपुजेभ्यआयुर्दशरात्रे
पृष्ठ्यःषळहःपूर्व[illegible]त्र्यहःपुनश्छंदोमानत्वत्ररुछायिवैरूपंत्

॥श्रौ०उ१॥ तीयेप्रथमस्यछंदोमिकस्यद्विषूक्तोमध्यंदिनोवैषुवतेनिविध्यानेपू
॥२५॥ र्वेचद्वितीयस्यत्रांसामहांमहश्चित्त्वमिंद्रपिबासोममभिनमस्यधा
वापृथिवीमहांइंद्रोनुवदितिमरुत्वतीयमपूर्व्यापुरुतमानितां
सुतेकीर्तिंत्वमहांइंद्रतुभ्येयोहदिवश्चिदस्यत्वंमहांइंद्रमितिनिष्के तुभ्यं४
स्यं५ वल्यंतृतीयेंद्रःस्वाहागायत्सामंतिष्ठाहरीप्रमंदिनेइमाउत्वेतिमरु
त्वतीयेसंच त्वेजग्मुरितिसूक्ते आसत्योयाहहंभुवंतत्तइंद्रियमि
तिनिष्केवल्यमायाहिवनसेमानुषेबभुरेकइतिद्विपदासूक्तानि ॥सौंव॥
पा२ ॥२५॥

वे३ पुरस्ताद्वैश्वदेवसूक्तानामितिनुसमूह्यः॥ ७॥ व्यूळ्हश्चेवसृष्टस्योत
रेव्यहेमध्यंदिनेशुगाय त्रांस्तृचानुपसंशास्यतेशुनिविदोदध्यादि
मंनुमाध्यंदिनंहुतस्यमुवः सत्रासाहंमरुत्वाँइंद्रमीढ्वः स्तमिंद्रंवाज
यामस्युथंह येन वाइदमुपनोहरिभिः सुतमितित्रिष्टुभान्यषांतृ
तीयसवनानिच तुर्थंत्याद्वेवोयातुप्रघावेत्तियासिश्चेभ्र ऋभुभ्यः
प्रशुक्रेक्षितिवैश्वदेवंवैश्वानरस्यसुमतौकइंव्यक्ताअग्निंन
रइत्याग्निमारुतं [illegible]

॥श्रो०॥ मष्टादशेत्तमेविराजोद्विपदाएकोंदशमारुतंएकविंशनिवैश्व
॥२६॥ देवस्त्तेपंचमस्योद्दुष्यदेवःसविनादमूनाइतिनिस्त्रोमहीद्या
वापृथिवीइहज्येष्ठेइतिचतस्त्रःऋभुर्विभ्वा [illegible] स्तुषेज
नमितिवैश्वदेवंहविष्पांतंवपुनुतदग्निर्होतागृहपतिःसरा
जेतितिस्त्रइत्याग्निमारुतमुत्तमावैश्वदेवस्त्तेसाध्यासोत्त
माजातवेदस्येसर्वेसाध्यासानुपसमस्यप्रणुयात्सष्ठस्योद्दुष्य ॥राम०॥
देवइतिगात्सर्मदकिमुश्रेष्ठउपनोवाजाइतित्रयोदशगर्भवेचत ॥२६॥

स्वश्ववैश्वदेवसूक्ते नृच मंध्वात्यमुष्यरेदितिवैश्वदेवमहश्वस्तं
मध्वोवोनामस प्रत्नथेत्याग्निमारुतमितिंछ्यः॥ ८॥ अथछंदोमाः पृ२
समुद्रादूर्मिरित्यान्यमावायोभूषशुचिपाउपनः प्रयाभिर्यासिदाः
श्वांसमछानोनियुद्भिः शतिनीभिरध्वरं प्रसोतान्जीरोअध्वरेषस्था
द्येवायवंइंद्रमादनासोयावांशतंनियुतोयाः सहस्रमित्येकपाति
न्यः प्रयद्धंमित्रावरुणास्पूर्धन्नागोमतानासत्यारथेनानोदेवशु
वसायाहिशुभ्मिन्त्रवोयज्ञेषुदेवयंतोअर्चेन्त्रक्षोदसाधायस्यास

॥श्रौ०॥ सएषेतिमउगंमाध्यंदिनेसत्क्रेविपरिहृत्सेतरयोर्निर्विदोद्ध्यादे
॥२७॥ वसुत्तरयोश्वतुर्थपंचमेअभित्वादेवसवितः प्रेतांयुज्ञस्यशंभुवा
यंदेवायजमानइतितृचाऽभिरग्नेदुवइतिवैश्वदेवंनित्यानिहि
पदासूक्तानिवैश्वानरोअजीजनदित्येकासविश्वंप्रतिचाक्लृप
हृतनुत्सृजतेवृशी॥ पुज्ञस्यवयंउत्तिरंनू वृषापावकदीदिह्यग्ने
वैश्वानरद्युमनूजमदग्निभिराहुतः॥ प्रयहुस्त्रिष्टुभंदूतंवइत्या ॥हेरंबु॥
ग्निमारुतं॥१॥ द्वितीयस्याग्निंवोदेवमित्याज्यंकुविदंगनमसा ॥२७॥

येरधासः पीवोअन्नांरयिवृधः सुमेधाउछन्तुषसः सुदिनाअ
रिप्राइत्येकपा तिन्यउशंताद्दूता न दभाय गोपायावत्तरस्तन्वोपा
यशोजइत्येकाहेच प्रतिवांसूरउदितेसूक्तैर्धेनुः प्रत्नस्य काम्यंदु
हानाब्रह्माणइंद्रोपयाहिविद्वानूर्ध्वोअग्निः सुमतिंवस्वोअग्रे
इतस्यानः सरस्वतीजुषाणेति प्रउगं हिरण्यपाणिमूतयइ
तिचतस्रोमहीद्यौः पृथिवीचनोयुवानापितरापुनरितितृचौदे
वामिदवइति वैश्वदेवमृतावानंवैश्वानरमृतस्यज्योतिषस्य
ना

॥श्रो० १॥ तिं। अजस्रं घर्ममीमहे। दिवि पृष्ठो अरोचताग्निर्वैश्वानरो महान्। ज्यो = हा० १ =
॥२८॥ तिषा बाधते तमः। अग्निः प्रत्नेषु धामसु कामो भूतस्य भव्यस्य।
सम्राळेको वि राजति। क्रीळं वः शर्धो अग्ने मृळे त्वाग्नि मारु
म ४ तं॥ ३०॥ तृतीयस्याग्न्महे त्वा ज्यं प्रवीरया शुच्चयो दद्रिरे तेते
सत्येन मनसा दीध्यानाः दिविक्षयंता रजसः पृथिव्या मा ऽविश्व
वारा श्विनाग तं नो यं सोममिंद्र तुभ्यं सुन्व आ तु प्र ब्रह्मणो अंगि ॥हेरंबू॥
रसो नक्षंत सरस्वतीं देवयंतो हवंत आ नो वृहतः पर्वतादा ॥२८॥

दिवो

सरस्वत्यभिनो नेषिवस्य इति प्रउ गमेकपातिन्य उत्तमो दोषो
आगात्स्रवां महि द्युवी अभीति नृचां विंद्र इ षेदं दातु नस्ते नो र
ल्लानिधत्तने स्येकाहेच येत्रिंशतीति वैश्वदेवं वैश्वानरो नऊतय
आ प्रयातु परावतः ॥ अग्निर्नः सुष्टुतीरुप ॥ वैश्वानरो न आगमदि
मं यज्ञं सजूरुप ॥ अग्निरुक्थेन वाहसा ॥ वैश्वानरो अंगिरोभ्यः स्तो
म उक्थं च चाकनत् ॥ ऐषु द्युम्नं स्वर्यमत् ॥ मरुतो यस्य हि प्राग्नये
वाचमित्याग्निमारुतं ॥११॥ दशमेह न्यनुष्टुभां स्थाने ग्निं नरो दीधिति

॥श्रौ०॥ भिररण्यैरितितृचमाग्नेये ऋताउषाअपस्वसुस्तमइतिपंछोद्वि
॥२९॥ पदांत्रिरुषस्य आशुभ्रायानमश्विनास्वश्वेतितृचमाश्विनेऽक्र
तौस्तोकसूक्तस्य द्वितीयतृतीययोस्थानेऽग्नेघृतस्यधीतिभि
रुभेस्कश्चंद्रसर्पिषइत्येतेद्रुद्रमापः प्रवहतेत्येतस्यास्थानेआ
पोअस्मान्मातरः शुंधयंत्वित्यच्छावोअग्निमवसेप्रत्यस्माइ
तितृचयोस्थाने [illegible] च्छानः शीरशोचिषंप्रतितश्रुतायवो ॥रा म॥
ध्वषदितितृचावच्छावाकःपरित्वाग्नेपुरंवयमित्येतस्यास्था ॥२९॥

नेग्नेहंसिन्यग्निणामित्युत्तिष्ठतावपृथ्यतेत्येनस्यास्छानेउत्तिष्ठ
न्नोजसासहेत्युरुविह्मोविक्रमस्वेतिष्ठनयाज्यास्छानेभवामि
ग्नोनशोच्योघृतासुतिरित्यहरहश्वाहर्गणेषुयत्रैतदहस्यात्तिसनी
वात्याअभ्यस्येदित्येकेनास्मिन्नहनिकेनचित्कस्याचिद्विवाच्य
मविवाक्यमित्येतदाचक्षतेसंशयेबहिर्वेदिस्वाध्यायप्रयोगेन
वैदीत्येकेनव्यंजनेनोपहितेनवार्थःप्रत्यसिताप्रायश्चित्तंजुहु
स्तोमै पुरग्नेनमघाश्वंनैरित्याज्यंपंचाक्षरेणविग्नहोदशाक्षरेणवी

॥श्रौ०॥ त्वारथंयथोतयद्ग त्येतस्यास्छानेत्रिकद्रुकेषुमहिषोयवाशि
॥३०॥ रमितिसरवायआशिषामहीतितिस्त्रउल्लिहोमरुत्वांइद्रेत्ति
मरुत्वतीयंकयानश्चित्रआगुवदित्येनासुरथंनरंधृष्ठंतस्य
योनिंशंसेहूहूतश्चगाणगारिर्दशरात्रेयुग्मान्वयत्वांत्तार्क्ष्ये
णेकपदाउपसंशस्यत्स्तगावानमेकपदाःशंसेदिंद्रोविश्वस्य
गोपतिरितिचतस्त्रउत्तमयोपसंतानोयऽइंद्रसोमपातम ॥राम॥
इतिषकुल्मिहोयुध्मस्यतइतिनिष्केवल्यंतत्सवितुर्वृणीमह ॥३०॥

इस्येतस्यास्थाने ॥ मित्यं देवं सवितारमोरिष्यभुक्षणाउत्याभर्वं न्यो
पश्चानतायुमिति द्वे पदे समिध्यमग्निं समिधा गिरा गृणा इति
तृचश्च द्विप्रतीकं जातवेदस्यं चतुर्थेन व्यूह्य स्येतराणि सू
क्तानि वामदेव्यमग्निष्टोमसामाग्निं नरो दीधितिभिररण्यो
रिति स्तोत्रियानुरूपा वग्निष्टोमं महरूर्ध्वं पत्नीसंयाजेभ्यः
॥१२॥ गार्हपत्ये जुहुतीह रमेह रमध्वमिह धृतिरिह स्वधृति
रग्ने वाट् स्वाहा वा ॥ ॥ छि त्वाग्नीध्रीय उपस्रजं धरुणं मातरं

॥श्रो०॥
॥३१॥

धरुणोधयंन्तु ३ यस्योपभिषमूर्जंमस्मासुदीधरत्स्वाहेतिस
र्वंप्रसृप्यमानसेनस्तुवतेयर्हिस्तुतंमन्येताध्वर्येमित्याहुयीन
होहोतरितीरआयंगौःपृश्निरक्रमीदित्कपांशुतिस्रःपरा
चीःशस्त्वाव्याख्यास्वरेणचतुर्होतॄव्याचक्षीतदेवावाअ
ध्वर्येप्रजापतिगृहपतयःसत्रमासतेतोहोतस्तथाहोतरित्य
ध्वर्युःप्रतिगृणात्यवसितेवसितेदशासुपदेषुतेषांचित्तिः
स्त्रुगासीत्१चित्तमाज्यमासीत्२वाग्वेदिरासीत्३नु॥आ

शिवोऽहं
॥राम॥
॥३१॥

धीतंबर्हिरासी ३ नू ॥ केनोऽग्निरासी ३ नू ॥ विज्ञातमग्नीरा
सी ३ नू ॥ प्राणोहविरासी ३ नू ॥ सामाध्वर्युरासी ३ नू ॥ वाचस्प
तिर्होतासी ३ नू ॥ मनउपवक्तासी ३ नू ॥ नेवाएतंग्रहमग्र
हत ॥ वाचस्पतेविधेनाम नू ॥ विधेमतेनाम ॥ विधेस्त्वमस्मा
कंनाम्नाद्यांगछ ॥ यांदेवाः प्रजापतिगृहपतयऋद्धिमराध्नु
वंस्तामृध्दिंराध्स्यामइत्युपव्रजत्यध्वर्युरथप्रजापतेस्तनूरि
तरउपांश्वनुद्रवन्तिब्रह्मणोघंचान्नादाचान्नपत्नीचभद्रा

||ओ०|| च कल्याणीचा नि लयाचापभयाचानाम्ताचानाथ्याचानाधृ
||३२|| ष्याचाप्रतिधृष्याचापूर्वाचाम्नानुव्याचेतितन्वोग्निर्गृहप
तिरितिहेकआहुःसोस्यलोकस्यगृहपतिर्वायुर्गृहपति
रितिहेकआहुःसोंतरिक्षलोकस्यगृहपतिरसौवैगृहप
तिर्योसौतपत्येषपतिर्ऋतवोगृहाः॥येषांवैगृहपतिंदेवं
विद्वान्गृहपतिर्भवतिराध्नोतिसगृहपतीराध्नुवंतितियज ||राम||
मानाः॥येषांवाअपहतपाप्मानंदेवंविद्वान्गृहपतिर्भवत्य ||३२||

पसगृहपतिःपाप्मानंहतेपत्नेयजमानाःपाप्मानंघ्नतेध्वर्योअ
रात्स्मेत्सुच्छैरेषायाज्येषवषट्कारेनानुवषट्करोत्सुक्तंवषट्कारा
नुमंत्रणमरात्स्महोतरित्यध्वर्युःप्रत्याहमनसाध्वर्युग्रहंगृ
हीत्वामनसाभक्षमाहरतिमानसेषुभक्षेषुमनसोपहूतान
भक्षणेमनसात्मानमाप्याय्योदुंबरींसमन्वारभ्यवाचंयछं
त्यानक्षत्रदर्शनात्त्रानधरान्पाणीँश्चेकीर्षेरंदृश्यमानेष्वध्व
र्युमुखाःसमन्वारब्धाःसर्पंत्यातीर्थदेशाद्युवंतमिंद्रापर्वता

॥श्रौ०॥ पुरोयुधेतिजपंतोध्वर्युपथेनेत्येके दक्षिणस्यहविर्धानस्या
॥३३॥ धोक्षेणेत्येके प्राप्यवरान्वृत्वावाचं विसृजंते यदिहोनमकर्म
यदत्यरीरिचाम ॥ प्रजापतिं तत्पितरमप्येत्वित्यथवा चं निद्रुवं
तैवागे तुवागुपै तुवागुपमेतुवागित्युत्कर देशेसुब्रह्मण्यां
त्रिराहूयें वाचं विसृजंते नित्यस्त्विह वाग्विसर्गःए तावत्सात्र
होतृकेर्मान्यत्रमहाव्रतात्तदेषाभियज्ञगाथागीयते ॥ अ ॥राम॥
तिरात्रश्चतुर्विंशोषडहावभिजित्स्वराः ॥ विषुवान्विश्वजि ॥३३॥

त्रैवच्छंदोमा दशमन्त्रं तं ॥ प्रायणीयश्चतुर्विंशोपृष्ठ्योभिप्लव एव
च ॥ अभिजित्स्वरसामानो विषुवान्वि श्वजित्तथा ॥ छंदोमा
दृशमंचाह उत्तमं तु महाव्रतं ॥ अहीनैकाहः सत्राणां प्रकृतिः
समुदाह्रियते ॥ यद्युन्यधीयते पूर्वं धीयते तं प्रतिग्रामं स्वहानि
पंचविंशतिर्यैर्वै संवत्सरो मितः ॥ एतेषामेव प्रभवस्त्रीणिष
ष्टिशतानि यदि नित्यघेकेचन छांदोग्ये वाध्वर्यवे वा होत्रामुशः
समाम्नातानतान्कुर्यादकृत्स्नत्वाद्धौत्रस्य छंदोग प्रत्ययं स्तो

॥श्रौ०॥
॥३४॥

मस्तोत्रियः पृष्ठं संस्थेत्यध्वर्युं प्रत्ययं तु व्याख्याने का मकाल
देशदक्षिणानां दीक्षोपसत्स्व स व संस्थो स्थाना नां मिता वलं
हविषामुच्चैरुपांशु तायां हविषां चानुपूर्व्यमेते भ्य एवाहोभ्यो
हीनैकाहान्यश्चान्तरान्व्याख्यास्यामः ॥ १२ ॥ एतद्धिदं ब्रह्म
चारिणमनिराकृतिनं संवत्सरावमं चारयित्वाव्रतमनुयुज्या
नुक्रोशिने प्रब्रूयादुत्तरमहर्महानाम्नीरग्न उदगयने पूर्वप ॥राम०॥
क्षे श्रोष्यन्बहिर्ग्रामात्स्थालीपाकं तिलमिश्रं श्रपयित्वा ॥३४॥

जुहोमि २

चार्याय वेदयीत विदितेव्रत संशयान्पृष्टाल्लघुमात्राच्वेदापत्कारि
नास्फरन्वारध्वेजुयाद्ग्नावग्निश्चरतिप्रविष्टऋषीणांपुत्रो
अधिराजएषः ॥ तस्मैजुहोमिहविषाघृतेनमादेवानांमोमुहद्भा
गधेयंमो अस्माकंमोमुहद्भागधेयंस्वाहा ॥ पृथ्वीतिरश्वी । निप
द्यतेहंविधरणीइति ॥ तांत्वाघृतस्यधारयाजेसंराधनीमहं
स्वाहा ॥ यस्मैत्वाकामकामायवयंसम्राड्यजामहे ॥ तमस्म
भ्यंकामंदत्वाथेदंत्वंघृतंपिबस्वाहा ॥ अयंनोअग्निर्वरिवः

॥श्रीः०॥ णोत्वयंमृधः पुरएतुप्रभिंदन ॥ अयंशत्रूंजयतुजर्हृषाणो

॥३५॥ यंवाजंजयतुवाजेसानौस्वाहा ॥ अस्तुयंत्यै-चानुमत्यैचस्वा

हा ॥ प्रदात्रेस्वाहा ॥ व्याहृतिभिश्चपृथग्घुत्वाहितंस्थालीपा

कंसर्वंमथानेनिमुक्तंवंतमपामंजलिपूर्णमादित्यमुपस्था

पयेत्वंव्रतानांव्रतपतिरस्यिव्रतंचरिष्यामितच्छकेयंतेनशकेयं

तेनराध्यासमितिसमाप्यसंमीलत्यवाचंयच्छेत्कालमभि ॥३५॥

समीक्षमाणोयदासमयिष्यादाचार्येणेकरात्रमध्यायोपपा ॥गजां॥

दनान्त्रिरात्रं वानित्याध्यायेनतमेवकालमभिसमीक्षमा
णः आचार्योहतेनवाससात्रिः प्रदक्षिणं शिरः समुखं वे
ष्टयित्वाहे तंकालमेवंभूतोस्वपन्भवेति तंकालमस्वपन्ना
सीतानुवक्ष्यमाणेपराजितायांदिश्यग्निंप्रतिष्ठाप्यासि
मुदकमंडलुमश्मानमित्युत्तरतोग्नेः कृत्वावत्ससतरींप्रत्य
गुदग्गसंश्रवणेबध्वापश्चादग्नेराचार्यस्तृणेषूपविश्योदप
राजितांदिशमभिसमीक्षमाणोब्रह्मचारीलेपान्परिमृ

॥श्री॰॥
॥३६॥

ज्यप्रदक्षिणमग्निमाचार्यंचवल्कृत्वोपसंगृह्यपश्चादाचार्य
स्योपविशेत्तृणेष्वेवप्रत्यग्दक्षिणाग्निं समीक्षमाणपृष्ठेन
पृष्ठंसंधायब्रूयान्मनसामहानाम्नीर्मो३ अनुब्रूहीतिपुनःपृ
ष्ट्वानुकोग्निंनैसंमील्यैवानुब्रूयात्सपुरीषपक्षोस्मिरनूच्या
न्मुच्योष्णीषमादित्यमीक्षयेन्मित्रस्यत्वाचक्षुषाप्रतीक्षे
[illegible] मित्रस्यवश्चक्षुषानुवीक्षइति
दिशःससभाराःपुनरादित्यंमित्रस्यत्वाचक्षुषाप्रतिपश्या ॥राम॥
॥३६॥

मित्रस्यत्वाचक्षुषासमीक्षे३

मियोस्मांद्वेष्टियंचवयंद्विष्मस्तंचक्षुषोर्हेतुर्मः छविर्तिभू
मिभुपुस्पृत्रोदग्नइळानमइळानमत्रऋषिभ्योमंत्रकृद्भ्योमंत्र
पतिभ्योनमोवोअस्तुदेवेभ्यः शिवानः शंतमाभवसुमृळी
कासरस्वतिमातेव्योमसंदृत्रि ॥ भद्रंकर्णेभिश्रृणुयामदे
वाः शंनइंद्राग्नीभवतामवोभिस्तुषेजनंसुव्रतंनव्यसीभिः
कया नश्चित्रआभुवदितितिस्रः स्योनापृथिविभवेति
समाप्यसमानंसंभारवर्जमेषद्वयोःस्वाध्यायधर्मआचा

॥श्रौ०८ र्यवद्देकः फाल्गुनाद्याः श्रवणायाअनधीतपूर्वाणामध्या
॥३७॥ यस्तैष्याद्यधीतपूर्वाणामधीतपूर्वाणं॥१४॥इत्याश्व
लायनश्रौतसूत्रेऽष्टमोध्यायः समाप्तं॥श्रीकृष्णार्पण
मस्तु॥रामचंद्रार्पणमस्तु॥श्रीकालभैरवार्पणमस्तु॥ ॥
॥श्रीवक्रतुंडार्पणमस्तु॥श्रीगभस्तेश्वरार्पणमस्तु॥ ॥
॥श्रीअंनपूर्णादेव्यार्पणमस्तु॥श्रीसिद्धेश्वरीदेव्यार्पणम ॥राम॥
स्तु॥श्रीसंकेटादेव्यार्पणमस्तु॥श्रीलक्ष्मीर्पणमस्तु॥छ॥ ॥३७॥

॥ॐमः॥उक्तप्रकृतयोहीनैकाहाः सिद्धैरहोभिरंन्हामति
देशो न तिदेशे त्वैकाहो ज्योतिष्टोमो द्वादशशतदक्षिण
स्तेन शस्यमेकाहानां गो आयुषी विपरीते घ्रहानां त्र्यहा
णां पृष्ठ्यत्र्यहः पूर्वोभिप्लवत्र्यहो वैवंप्रायाश्वदक्षिणाअ
र्वागतिरात्रेभ्यः सोहस्रास्त्वतिरात्राद्यहास्त्र्यहाश्वयेभ्र
यांसस्त्र्यहाद्दहीनाः सहस्रंते पंत्रहेषु संख्यायान्वहं ततः
सहस्राणि समोवत्वेवं दक्षिणा न येयुरतिरिक्ताः स्तूत्तमे

॥श्रौ०॥ धिकाअतिदिष्टानांस्तोमपृष्ठसंस्थान्यत्वादनन्यभावे
॥३८॥ नित्यानैमित्तिकाविकारामाध्यंदिनेतुहोतुर्निष्केवल्ये
स्तोमकारितंशस्यंतत्रोपजनस्तार्क्ष्यवर्जमग्नेसूक्ता
नांहानैनततएवोद्धारेयवार्क्रिवृतस्तोमास्यकस्तृचाए
वतत्रसूक्तस्थानेषुयथानित्यानिविदोभ्युदियात्॥१॥
उक्तानिचातुर्मास्यानिसोमान्वक्ष्यामःपर्वणांस्थाने ॥राम॥
यूपकानेकैपरिधीपशुंनियुंजंतिवैश्वदेव्यास्थानेप्रथ ॥३८॥

मंपृष्ठ्याहर्जेनिष्ठाउग्मउग्मोजज्ञइतिमध्यंदिनेऐकाहिकाहो
त्राःसर्वत्रप्रथमसांपातिकेष्वहःस्विकाहीभवत्स्केवैनरपार्जन्ये श्वा
हविषीअग्नीषोमीयस्यशौः॰पशुपुरोळाशेन्वायातयेयुःप्रा
तःसवनिकेषुपुरोळाशेषुवैश्वदेव्याहवींष्यन्वायातयेयुर्वैश्व
देवःपशुर्बार्हस्पत्यानूबंध्यावरुणप्रघासस्थानेद्व्यहउत्तरस्या
हःप्रातःसवनिकेषुपुरोळाशेषुवरुणप्रघासहवींष्यन्वाया
तयेयुर्मारुतवारुण्योपशूमैत्रावरुण्यनूबंध्याग्निष्टोमऐंद्राग्न

॥श्री०॥
॥३९॥

स्थानेसाकमेधस्छानेत्र्यहोतिरात्रांतोद्वितीयस्याहोनुसव
नंपुरोळाशेषुपूर्वेद्युर्हवींषितृतीयेहन्युपांश्वंतर्यामौहुत्वापो
र्णदर्वंप्रातःसवनिकेषुक्रैळिनंमाध्यंदिनेषुमाहेंद्राण्यंत
रेणघृतयाज्येदक्षिणेमार्जालीयेपित्र्यांतत्रोपस्थानंयथा
नतिप्रणीयचरतामनूबंध्यायाःपशुपुरोळाशआदित्यम
न्वायातयेषुराग्नेय्यैंद्राग्नेकादशिनाःपशवःसोर्यानूबं
ध्याग्निष्टोमःशुनासीरीयायास्छानेप्रातःसवनिकेषुपु

॥राम०॥
॥३९॥

रोक्काशेषुश्रुनासीरीयायाहवींष्यन्वायान्नयेषुर्वायव्यः पशुः
राश्विन्यनूबंध्यान्वहंपंचाशच्छोदक्षिणाः॥ २ ॥अथराज
सूयाः पुरस्तात्फाल्गुन्याः पौर्णमास्याः पवित्रेणाग्निष्टो
मेनाभ्यारोहणीयेन यजेतपौर्णमास्यांचातुर्मास्यानिप्रयु
क्तेनिस्यानिपर्वाणिचक्राभ्यांतुपर्वांतरेषुचरंत्यहर्विपर्य
र्येपक्षविपर्ययंवासंवत्सरांतेसमानपक्षेभिषेचनीयदश
पेयाउक्थ्यावृहत्पृष्ठउभयसामाभिषेचनीयः संस्थितेम

॥ऐ०॥ रुत्वतीयेदक्षिणतआहवनीयस्यहिरण्यकशिपावासी
॥४०॥ नोभिषिक्तायपुत्रामात्यपरिवृतायराज्ञेशौनःशेपमाच
क्षीतहिरण्यक शिपावासीनआचष्टेहिरण्यकशिपावा
सीनंप्रतिगृणातियशोवैहिरण्यंयशसैवैनंतत्समर्धय
त्योमित्यृचःप्रतिगरएवंतथेतिगाथायाॐमितिवैदैवं
नथेतिमानुषंदैवेनचैवैनंतन्मानुषेणचपापादेनसःप्र ॥राम०॥
मुंचतितस्माद्योराजाविजितीस्यादप्ययजमानआख्या ॥४०॥

पयेनैवेतछौनःशेपमाख्यानंनहास्मिन्नल्पंचनेनःपरिशिष्य
तेसहस्रमाख्यात्रेदद्याछतंप्रतिगरित्रेयथास्वमासनेसं
सृपेष्टिभिश्चरित्वादशपेयेनयजेततत्रदक्षिणाद्वौकैकंचम
संभक्षयेयुर्भिस्यान्प्रसंख्यायेतराननुप्रसर्पयेयुर्येमातृतः
पितृतश्चदशपुरुषंसमनुष्ठितौविद्यातपोभ्यांपुण्यैश्चक
र्मभिर्येषामुभयतोनाब्राह्मण्यंनिनयेयुःपितृतइत्येकेन
वग्वासःसुतसोमासइंद्रसखाहयत्रसखिभिर्नवग्वैरिति

॥श्रौ०॥ निर्विद्यानयोराज्ञेसूक्तमुखीयेइत्युक्तएतेप्रतीयादुत्तरआपू
॥४१॥ र्यमाणपक्षेकेशवपनीयोबृहस्पतिष्टोतिरात्रोद्वयोर्मासयोर्व्यु
ष्टिर्द्व्यहोग्निष्टोमःपूर्वमहःसर्वस्तोमोतिरात्रउत्तरमुत्तरआ
पूर्यमाणपक्षेक्षत्रस्यधृतिरग्निष्टोमः॥३॥इतिराजसूयान्या
यक्लृप्ताश्वदक्षिणाअन्यत्राभिषेचनीयदशपेयाभ्यामभिषे
चनीयेतुद्वात्रिंशतंसहस्राणिपृथङ्मुख्येभ्यःषोळशषोळश ॥राम०॥
द्वितीयिभ्योष्टावष्टौतृतीयिभ्यःश्चत्वारिचत्वारिपादिभ्यः ॥४१॥

द्वात्रिंशतं २

संसृपेष्टीनांहिरण्यमाग्नेय्यांवत्सतरीसारस्वत्यामवध्वस्तः
सावित्र्यांश्यामःपौष्ण्यांशितिपृष्ठोबार्हस्पत्यायामृषभऐंद्र्यां
महानिरष्टोवारुण्यांसाहस्रोदशपेयईमाश्वादिष्टदक्षिणाः
सौवर्णस्त्रिगुरुद्गातुरश्वःप्रस्तोतुर्धेनुःप्रतिहर्तुरजस्सुब्रह्म
ण्यायैहिरण्यप्राकाशावध्वर्योराजतौप्रतिप्रस्थातुर्द्वादश
पृष्ठौह्योगर्भिण्योब्रह्मणोवशामैत्रावरुणस्यरुक्मोहोतु
र्ऋषभोब्राह्मणाछंसिनःकार्पासवासःपोतुःक्षौमीवरासी

॥श्रौ॰॥ नेष्टुरेकयुक्तंयवाचितमछावाकस्याग्नीध्रस्यवत्स
॥४२॥ तर्युन्नेतुस्त्रिवर्षः सांडोग्ग्रावस्तुतः॥ ४ ॥उशानसस्तोभेन
गरगीर्णमिवात्मानंमन्यमानोयजेतोशनायुत्सहस्येयुर
यातंत्वमपोयदवेतुर्वेश्रायेतिसत्कमुरवीयेगोस्तोमभू
मिस्तोमवनस्पतिसवानांनताअंवीरेणुककाटोअश्व
तेनतानन्नंतिनदभातितस्करोबक्रिस्थापर्वतानांद्धाचि ॥राम॰॥
घावनस्पतीद्रिवेभ्योवनस्पतेहवींषिवनस्पतेरत्रानयानि ॥४२॥

सूर्येति सूक्तमुखीयां आधिपत्यकामो ब्रह्मवर्चसकामो वा
बृहस्पतिसवेन यजेत तस्यैतेतृचाः सूक्तस्छा नेष्वग्निर्देवेषु रा
जतीत्याज्यं यस्तस्तंभधुनेनयइतिसूक्तमुखीयेइंद्रमरुत्वइ
हनृणामुत्वेति मध्यंदिने उदुष्यदेवः सविता हिरण्ययाघृतव
तीभुवनानामभिश्रियेंद्रऋभुभिर्वाजवद्भिः समुक्षितं स्वस्ति
नो मिमीतामश्विनाभगइतिवैश्वदेवं वैश्वानरं मनसाग्निं नि
चाय्यप्रयंतु वाजास्त विषीभिरग्नयः समिद्धमग्निं समिधागि

॥श्रो०॥ रागृणइ[illegible]त्याग्निमारुतंहोत्र
॥४३॥ काऊर्ध्वंस्तोत्रियानुरूपेभ्यः प्रथमोत्तमांस्तृचांछंसेयुः प्रगा
थेभ्यस्तुमाध्यंदिनेनुसवनमेकादशैकादशाद्दक्षिणा एका
दशैकादशवासहस्राणिशतानिवाश्वोमाध्यंदिनेधिको
भुवाश्वानृव्यवानधिबुभूषुर्यजेतसद्यस्क्रियानुक्रियापरि
क्रियावास्वर्गकामएकत्रिकेणत्र्येकेनवोन्नाद्यकामोगो ॥राम॥
तमस्तोमेनयइच्छेद्दानकामामेप्रजास्यादितियेतेषांसमा ॥४३॥

नांशस्यमुक्कंबृहस्पतिसवेनत्वंभुवः प्रतिमानंपृथिव्याभुवस्त्व
मिंद्रब्रह्मणामहांत्सघोहजानोवृषभःकनीनस्त्वंसघा अ
घिबोजातइंद्रानुत्वाहिघ्नेअधदेवदेवाअनुतेदायिमहइंद्रि
यायकथोनुतेपरिचराणिविद्वान्नितिहेएकस्याचिन्मेविन्वः१
स्त्वाजएकंनुत्वासस्पतिंपाचजन्यंच्यर्यमाममनुषोदेवताताप्र
घान्वस्यमहतोमहानीह्याहिसोमइन्मदइंद्रोमसायवावृधइ
तिसूक्तमुखीयाः।।५।।गोतमस्तोममंतरष्यंकुर्वीतिग्न

॥श्रौ०॥ हांतरुक्थ्यश्चेदग्नेमहद्भिर्स्वर्केभिः पाइंद्रावरुणाभ्यांमत्स्वेंद्रा
॥४४॥ बृहस्पतिभ्यामिंद्राविष्णुभ्यांसजूरित्याग्निमारुतेपुरस्ता
त्परिधानीयायाआवपतेोभयोराह्वानमन्यतरस्यामेक
उक्थ्यस्तोत्रियेषुचैषयज्ञायज्ञीयेनस्वेवांसरुदाहूयस्तो
त्रियाँस्तथानुरूपाननन्यत्राप्येवंस्तोत्रियानुरूपसंनिपाते
षृषुवैयज्ञायज्ञीयेयोनौस्तवैरैवोक्थ्यसामभिः प्रकृत्या
स्यात्तथासतिा॥६॥श्येनाजिराभ्यामभिचरन्यजेताहंम ॥राम॥
नुगर्भैर्नुसंस्तवयामन्योयस्तेमन्युविनिमध्यंदिनेोद्घोषा ॥४४॥

बृहस्पतिसवेनेसंनक्षालोहितोस्लीषानिस्त्रिंशिनोयाजयेयुः
शरमयंबर्हिर्मौसलाःपरिधयोवैभीतकइध्मोवाघातको
वोपगूर्याश्रावयेस्त्रसाश्रावयेच्छिंदन्निववषट्कुर्या
द्यो ४ द्विषन्निवजुहुयात्साघ्रस्कोषूर्ध्वरावेदिःखलउत्तरवेदिःखलेवा
लीयूपःस्फ्यग्रोयोयूपोच्चषालःकलापीचषालइंसायंतुका
विकारम्भन्यांश्वाध्वर्यवोविदुःसिद्धेतुशस्त्येहोतासंप्रेषा
न्वयस्यासाप्याकीर्त्यापिहितोमहारोगेणवोयोबालंप्र वा

तिमध्यंदिनरंद्राग्न्योः कुलायेन प्रजातिकामस्त्रिष्ठाहरीतमुष्टुहीति मध्यंदिने स्वर्षमेण विजि
गीषमाणो मरुत्वांइंद्र युध्मस्य त इति मध्यंदिने स्तीर्णसोमेनान्नाद्यकामः कस्य वीरस्तीर्णस्याभिवसप्रति

॥श्रौ०॥ ॥४५॥ जननः प्रजां न विंदेत सोग्निष्टुता यजेत तिष्ठा हरी यो जात एवेति वै॥
मध्यंदिनः सर्वाग्नेयश्चैव स्तोत्रियानुरूपा आग्नेयास्तु वि
चारिवापि वा सर्वेषु दैवताशङ्केष्वग्निमेवाभिसंनमेत्तथास
त्यन्वक्षमिंद्रस्तुता यजेतेंद्रसोममभिंद्रस्त्वेति मध्यंदिनो भू
तिकामो वा ग्रामकामो वा प्रजाकामो वोपहव्येन यजेत मा उ
॥ति२ त्वायत एक इदिति मध्यंदिनो विघनेनाभिचरंस्तस्य शस्य मजि ॥राम॥
रेणेंद्राविष्णोर्मरुत्वता इति नास्वर्गकामः इमा उ त्वा या धोर्नेयइंद्र ॥४५॥

निमध्यंदिनो यः कामयेतनेन्द्रियंपाप्मनइग्पाप्मितिस ऋतपेयेन
यजेत ऋतस्यहिशुरुधः संतिपूर्वीरितिसत्त्वमुखीयेसत्येचमसा
भक्षयंतिसत्यमियंपृथिवीसत्यमयमग्निः सत्यमसावादित्यइति
सोमचमसोदक्षिणा ॥ ७ ॥ अतिमूर्तिनायक्ष्यमाणोमासंसोयां
चांद्रमसीभ्यामिष्टिभ्यांयजेतशुक्लंचांद्रमस्यासोर्ययेतरम
त्राहगोरमन्वननवोनवोभवतिजायमानस्तरणिर्विश्वदर्श
तश्चित्रंदेवानामुदगादनीकमितियाज्यानुवाक्याः सईमहीं

न २

क्षममयंचायुः

॥श्री०॥ धुनिमेतोररम्णात्स्वप्नेनाभ्युष्याचुमुरिंधुनिंचेतिसूक्तमुखीयै
॥४६॥ सूर्यस्तुतायशस्कामः पिबासोममभिंद्रस्तवेतिमध्यंदिनोब्यो
म्नान्नाद्यकामो विश्वदेवस्तुतायशस्कामः पंचशारदीयेनप
शुकाम एतेषांत्रयाणांकयाशुभातदिदासेतिमध्यंदिनउभय
सामानोपूर्वाउक्थ्यः पंचशारदीयोविशोविशोवोअतिथिमि
त्याज्यंकएवरथंतरंपृष्ठंगोसवविवधोपशुकामइंद्रसोममेता ॥रामच॥
यामितिमध्यंदिनोदशसहस्राणिदक्षिणाः षोळशेकाहाआ ॥४६॥

युर्गोरिति व्यत्यासमुद्भिद्बलभिद्भ्यां स्वर्गकाम इंद्रसोममिंद्रः पूर्भिर्दि
तिमध्यंदिनो विश्वज्युत्यभिभूत्यौरिषुवज्ञयोः श्वेमन्युसूक्ते अभि
चरन्यजेत त्रिविष्यपचितोः सम्राट् स्वराज्योरट् विराजोः श
दस्यैवैकाहिके उपशदस्य रात्रिमरायर्योश्वैकयाश्रुभी
यत दिदासी येभूतिकामराज्यकामान्नाद्यकामेंद्रियकाम
तेजस्कामा नामेते का माहूयोर्द्वयोत्रैशषिस्तोमाग्रास्यस्तोमा
श्वैपष्ठ्या हानि नाकसदृत्रैस्तुस्तोमादिकुस्तोमाश्वाभिप्लवा

॥श्रौ०॥
॥४७॥

हानि॥८॥वाजपेयेनाधिपत्यकामः सप्तदशदीक्षाः सप्त
दशापवर्गो वा हिरण्यस्रजऋत्विजो याजयेयुर्ब्रजत्रकिंज
ल्काशतपुष्कराहोतुर्विश्वजिदाज्यंकयाशुभातद्दिरासे
तिमध्यंदिनः संस्थितेमरुत्वतीयेबार्हस्पत्येष्टिराज्यभाग
प्रभृतीष्ळांतावृहस्पतिः प्रथमंजायमानोबृहस्पतिः समज
यद्वसूनित्वामीळतेअजिरंदूत्यायाग्निंस्पर्धीतिसुदृशंगृणं ॥रामः॥
तइतिसंयाज्येयद्दिवध्वंर्यभाजिंजापयेयुरथब्रह्मातीर्थदेशे ॥४७॥
व

मयूखेव चक्रंप्रतिमुक्तं तदारुह्य प्रदक्षिणमावर्त्तमाने वाजिनां सा
मगायादाविर्मर्या आवाजं वाजिनो अगमन् ॥ देवस्य सवितुः स
वे॥ स्वर्गां अर्वंतो जयत स्वर्गां अर्वंतो जयतीति वाय दिस्साम नाधी
यो स्त्रिरेताम् चं जपेत्तृतीयेनाभिप्लाविकेनोक्तं तृतीय सवनं वित्र
वतीसु चेत्तकवीरं स्त्वंनश्चित्र ऊत्या अग्ने विवस्वदुषस इत्यग्निष्टो
मसाम्नः स्तोत्रियानुरूपो षोळत्र्या ॥ त्विहहतस्मादूर्ध्वमतिरिक्तो
क्थं प्रतत्ते अद्य शिपिविष्टनामं प्रतद्विष्णुस्तवते वीर्येणेति

॥श्रौ०उ० स्तोत्रियानुरूपौब्रह्मसामजज्ञानंप्रथमंपुरस्ताद्घतेंद्रित्सरुप्रराध्यंत्वा
॥४८॥ मिच्छवसस्पतेनंप्रत्नथेतित्रयोदशानामिकाशिष्टोहूयहूरोहणेरो
हैछहस्यतेयुवमिंद्रश्चवस्वहूरनियपरिधानीयाविभ्राड्बृहत्स्विवनुसा
म्यमधिक्षितियाज्यानस्यगवांशतानामश्वरथानामश्वानांसाधा
नांवसानांमहानसानांदासीनांनिष्ककंठीनांहस्तिनांहिरण्य
कक्ष्याणांसप्तदशासप्तदशानि दक्षिणा दशान्येदाक्षिणा ॥राम॥
॥४८॥

गणाधनानांशतावमापराध्यानांपूर्वान्चागणशेभ्यस्येत्सप्तदशास
प्तदशसंपाद्ययेदितिवाजपेययाजिनेह्याराजाराजसूयेनयजेतब्राह्मणो
बृहस्पतिसवेन ।।१९।। अनिरुक्तस्यचतुर्विंशेनप्रातःसवनंचतृतीय
सवनंचैतंप्रलथेतित्रुत्रयोदशाविश्वदेवंकयाशुभातदिदासेतिमध्यं
दिनेहोत्रकाऊर्ध्वंस्तोत्रियानुरूपेभ्यःप्रथमांसंपातांछंसेयुरहीन
सूक्तानिवेवंपूर्वेसवनेबृहस्पतेष्टवसमाम्नातेषुप्रतिकामंविश्वजि
च्छिल्पेस्तस्यसमानंविश्वजितप्रगाथेभ्योबृहस्पतिसवेनाज्यंनिष्के

॥श्रौ०॥ वल्यमरुत्वतीयेभ्वतृचौ ताभ्यां तु पूर्वे ऐकाहिके होत्रकाऊर्ध्वे [redacted] प्र
॥४९॥ गाथेभ्यः त्रिंशत्यान्यविरूतानि शंसेयुं सामसूक्तानि चांधास्तृचानहीन
सूक्तामें नोत्यानामैकाहिकानामुत्तमांत्तसमानं तृतीयसवनं बृहस्पति
सवेननाभानेदेष्ठ स्त्विहपूर्वे वैश्वदेवात्तृचादिवयामरुत्वाग्निमारु
ते मारुतान्नयोरुक्तः शस्योपायः॥१०॥ पृस्यपत्राबोनोपधरेरंनन्या
न्वाभिजनान्विनीस्से तसोमोर्यामिणायजेत माध्यंदिने त्रिंशल्पयो निव
जि२ जैमुक्तो विश्वदेकाहेनगर्भकारंचेत्सुवीरैंस्त्वंथैव स्तो त्रियानुरू ॥राम॥
॥४९॥

रूपान्त्रथंतरेणाग्नेनततोवैराजेनततोरथंतरेणबृहद्वैराजाभ्यांवैवमे
ववामदेव्यशाक्वरेमैत्रावरुणस्यनोधसंवैरूपेब्राह्मणाच्छंसिनःश्ये
तवैरूपेवाकालेयरेवतेअच्छावाकस्यसामानंतर्यर्णद्वौद्वौप्रगा
थावगर्भकारमतिरात्रस्त्विहाद्वैपदोकथ्यश्वैद्वैपुवतंतृतीयसव
नमूर्ध्वमाश्विनादतिरिक्तोक्थानिजराबोधतद्विविड्ढिजरमाणःस
मिध्यतेग्निनेंद्रेणाभास्यग्निःक्षेत्रस्यपतिनावयमितिपरिधानी
यायुवंदेवाक्रतुनापूर्व्येत्तोनियाज्यायदद्यकच्चवृत्रहंनुदुदभिप्रु

॥ श्रौ० ॥ नामघ्नमानोविश्वाभिःप्रातर्यावाणाक्षेत्रस्यपतेमधुमंतमूर्मिमितिपरि
॥ ५० ॥ धानीयायुवांदेवास्त्रयएकादशासइतियाज्याग्निमिंद्रंवाजयामसिम
हांइंद्रायऊर्जसानूनमश्विनातंवांरथंमधुरोषधीर्धावआपइतिपरि मती २
धानीयापनाय्यंतदश्विनाकृतंवामितियाज्यानोदेवाअवंतुनइतिस्तो
त्रियानुरूपोउतनोधियोगोअग्राइतिवानुरूपस्यानमेळेद्यावापृथिवीउगा
उनूनंदैव्याहोताराप्रथमापुरोहितेतिपरिधानीयायंवांभागोनिहितोयज
त्रेतियाज्यायदिनाधीपाखुराणमोकःसख्यत्रीवंवामितिचतस्रोयाज्यास्तद्वो
गायसुतेसचास्तोत्रमिंद्रायगायतेत्यमुवःसत्रासाहंसत्रानेअनुरूपइति ॥ राम ॥
वास्तोत्रियानुरूपाअपरिमिताःपरःसहस्रादक्षिणाश्वेतश्चाश्वतरीरथोहोतुर्होमः ॥ ५ ॥ ५० इतिनवमोध्यायः ॥

धैः

॥ ॐ ॥ ज्योतिर्ऋद्धिकामस्य नवसप्तदशः प्रजातिकामस्य विषुवत्स्तो
मोऽभ्रातृव्यवतो गौरभिजिच्च गोरुभयसामा सर्वस्तोमो बुभूषत आयु
र्दीर्घव्याधेः पशुकामस्य विश्वजिद्ब्रह्मवर्चसकाम वीर्यकाम प्रजाका
मप्रतिष्ठाकामानां पृष्ठ्याहान्यादितः पृथक्कामैरिस्यतिरात्रास्तेषामा
द्यास्त्रय एकाहिकश्चस्यादित्येकाहा अथाहीना द्व्यहप्रभृतयो द्वादशरा
त्रपर्यन्ता अग्निष्टोमादयो निरात्रांतामासापवर्गा अपरिमाणदीक्षा
एकाहांश्चैतरेयिणः साहस्रसश्चदक्षिणा अतिरात्रश्च सर्वशस्त्रत्रा: श्रौ १

शा

॥श्रौ०उ० हां संख्याः संख्या ताःपञ्चहांनाअभिल्पवा द्वतिरात्र स्वं स्वः संख्या
॥५१॥ पूरणे गृहीतानां हानौ वैश्वानरोऽधिकः ॥३॥ आंगिरसं स्वर्गकामो
यो वा पुण्येऽहीनो नुप्रे [illegible] क्रुस्याच्चैत्ररथं नाद्यकामः कापिवनं
स्वर्गकामः इति द्यहाः प्रथमस्य नु [illegible] रस्याद्वः स्तातश्यं नृती
यस्य वनं त्वं हि क्षेत व द्दिति चाज्यं ग गत्रिरात्रं स्वर्गकामस्त स्य म
ध्यमस्याह्नो वामदेव्यं पृष्ठं विश्वो विन्नीयमग्निष्टोमसाम वारवं
तीमुत्तमेत्वमग्ने वसूं रिति चाज्यं वेदत्रिरात्रं म ज्यकामः सर्वेत्रि ॥५१॥

तृतोतिरात्रोऽभ्छंदोमपवमानांतर्वस्त्वपशुकामःपराकछंदोमपरा
कौस्वर्गकामइतित्र्यहागर्गत्रिरात्रभस्याभत्रेश्वनुचीरंवीर
कामस्येस्तवीरवंत्स्याज्यानियमग्नेवाजसातमेतिद्वितीयेहन्या
ज्यमग्नायोमर्त्यइतितृतीयेग्निंनरइतिचतुर्थेषोळशिमच्च
तुर्थंनस्याभित्वावृषभासुतइतिगायत्रीषुरथंतरंपृष्ठमनु
ष्टुप्सुबृहतीषुबृहच्चतुर्थेत्वंबलस्यगोमतोपज्ञायथाऽपूर्व्येति
वाजामदग्नंपुष्टिकामस्तस्यपुरोळाशिन्यउपसदोवैश्वामि

॥श्रौ०उ०॥ त्र्यंभ्रातृव्यवान्प्रजाकामो वसिष्ठसंसर्पमिति चतुरहाः सार्वसे
॥५२॥ नं पशुकामो दैवंभ्रातृव्यवान् गंचत्रारदीयं पशुकामो व्रतवं न
मायुष्कामो बाबरं वाक्प्र वदिषु रितिनिपंन्च पंचरात्राः पंचशार
दीयस्तु समदशोक्षाण ऐंद्रामारुतामारुतीभिः सह वत्सतरी
भिः सप्तदशभिः सप्तदशभिः पंचवर्ष पर्यग्निकृताः सव
नीयाः स्तेषां त्रीं स्त्रीं श्चतुर्थेहः स्वालभेरन्य रिश्चिष्टान्पंचपंच ॥राम०॥
मेव्रतवतस्तु तृतीयस्याह्नः स्थाने महाव्रतं पृष्ठ्यपंचाहउत्तमः॥२॥ ५॥

॥ ऋतूनां षळहं प्रतिष्ठाकामः पृष्ठ्यः समूळ्हो व्यूळ्हो वा पृष्ठ्याव
लंबं पशुकामः पृष्ठ्यं चाहोभ्यासक्तो विश्वजिच्चं सभार्यं
मायुष्कामः पृष्ठ्यत्र्यहः पूर्वोभिप्लवत्र्यहश्च ऋषिसप्तरा
त्रमृद्धिकामः प्राजापत्यं प्रजाकामश्छंदोमपवमानत्रं तंप
शुकामो जामदग्न्यमन्नाद्यकाम एते च त्वारः पृष्ठ्या महाव्रतं
चत्रतं तु स्वस्तोमं प्रथमे सप्तदशं द्वितीये छंदोमपवमानं तृ
तीये चतुर्विंशे बहिष्पवमानः सप्तदशः पृष्ठाश्चतुर्थ ऐंद्रमस्य

॥श्री०॥

॥५३॥ न्याः प्रजाबुभूषुंस्त्रिककुद्का अभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतं सर्वस्तो
मोज न क सप्तरात्रमृद्धिकामोभिल्पवे चतुरहो वि श्वजि
न्महाव्रतं ज्योतिष्टोमः पृष्ठ्यस्तोमो विश्वजिच्च पशुकामस्य
सप्तमो देवत्वमी प्सतोष्टरात्रः पृष्ठ्यो महाव्रतं ज्योतिष्टोमो
नवरात्रमायुष्कामः पृष्ठ्यस्त्रिककुद्काश्चैवं त्रिककुद्काः पृष्ठ्याव
लंबइति पशुकामस्यैति नवरात्रौ त्रिककुबध्यर्धः पृष्ठ्योम ॥राम०॥
हात्रिककुप्पूर्व्यूढो नवरात्रः समूढस्त्रिककुप्समूढश्चैवं तु ॥५३॥

ष्टोमस्त्रिककुबंध्यद्द्वौभिप्लवंऐतेश्चतुर्भिः स्वानांश्रैष्ठ्यकामो
यजेतंकुसुरुबिंदुमृद्धिकामस्त्रयाणांपृष्ठ्याद्नामेकैकंत्रिष्टु
ष्टोमवंतंपशुकामः पृष्ठ्यावलंबस्यप्राग्विश्वजितश्चंष्टोमाद
शमंचाहः पुरा भिचरंज्योतिर्गामभितोगोरभिजितंविश्वजि
द्वायुषंशललीपिशंगंश्रीकामोभिप्लवत्र्यहः पूर्वंस्त्रिरिनि
दशरात्राः ॥ ३ ॥ पौंडरीकमृद्धिकामः पृष्ठ्यस्तोमश्चंष्टोमागो
तमस्तोमोविश्वजिद्व्यूह्णेनवरात्रोमहाव्रतंवैश्वानरइतिवा

॥ श्री० ॥
॥ ५४ ॥

थसंभार्यौवतिरात्रश्चतुर्विंशोमध्यधोभिप्लवः पृष्ठ्यावेंद्रवज्ञ्च
भ्रातृव्यवान्पृष्ठ्यस्याद्यंअहनीव्यत्यासमानेवराऽमहाव्रतं॥ ॥ त्रा ॥
॥ ४ ॥ अथद्वादशाहाभवेयुःसत्राणिभवेयुरहीनावोक्तोदश
रात्रःसमूढोव्यूढोवातमभितोतिरात्रौसंभार्ययोर्वावैः
श्वानरमुपदध्यात्संवत्सरप्रवल्हश्रीकामोतिरात्रश्चतुर्विं
शंविषुवद्वर्जेनवरात्रोमहाव्रतमथभरतद्वादशाहद्रमसे ॥ रा मं० ॥
वैकाहंपृथक्संस्थाभिरुपेयुरतिरात्रमग्नेथाग्निष्टोमंयया मा॥५४॥

म

ष्टउक्थ्यानथाग्निष्टोमंथातिरात्रमितिद्वादशाहातेरात्मनाबु
भूषंतःप्रजयापशुभिःप्रजनयिष्यमाणाःस्वर्गंल्लोकमेष्यंतःस्वा
नांश्रैष्ठ्यमेष्छंतउपेयुर्वायजेनवेतिपृथक्त्वमथसामान्यमपरि
मितत्वाद्धर्मस्यप्रदेशान्वक्ष्यामोयथाहिपरिमितावर्णाअप
रिमितावाचोगतिमाप्नुवंत्येवमेवपरिमितानामङ्गामपरिमि
ताःसंघाताःसिद्धानिवहानितेषांयःकश्चसमाहारःसिद्धमे
वशास्यमङ्गानुसंशयेस्तोमपृष्ठसंस्थाभिरेकेव्यवस्तादेनेक

॥श्री०॥ त्तंदृष्ट्वाव्यतिक्रमस्यछंदोगैरेवक्लृप्तासमयमह्नोबार्हत
॥५५॥ राथंतरत्वायामेकाहेनशस्यंराथंतरत्वाद्द्वितीयेनाभिप्लवविके
नबार्हतानामपिवाकयाशुभीयनदिहासीयेएवनिविधानी
येस्यानामेकाहिकमितरत्॥५॥सर्वान्कामानाप्स्यन्तस्सर्वावि
जितीर्विजिगीषमाणःसर्वाभ्युष्टीर्व्यस्निष्यन्नश्वमेधेनय शि
जेताश्वमुत्स्रक्ष्यन्निष्टीभ्यांयजेताग्निर्मूर्धन्वान्विराजोसंया ॥राम॥
ज्येपोष्ठीद्वितीयात्वमग्नेसप्रथाअसिसोमयास्तेमयोभुव ॥५५॥

इतिसंहितौत्वांचित्रश्रवस्तमेयद्धाहिष्ठंतदग्नयइतिसंयाज्येअश्व
मुत्सृज्यरक्षिणोविधायसावित्र्यस्तिस्रइष्टयोहरहर्वैराजतंत्राः
सवितासत्यप्रसवः प्रसवितासवितायइमाविश्वाजातान्याद
वोयातुसवितासुरत्नः सघानोदेवः सवितासहावेतिहूँसमा
सासुममामासुदक्षिणतआहवनीयस्यहिरण्यकशिपावा
सीनोभिषिक्तायपुत्रामात्यपरिवृतायराज्ञेपारिप्लवमाचक्षीत
हिरण्मयेकूर्चेध्वर्युरासीनः प्रतिगृणात्स्याख्यास्यन्नध्वर्यवि

॥श्रो०॥ साहूयीतहोहोतरितीतरः॥६॥प्रथमेहनिमनुर्वैवस्वतस्तस्यम मे
॥२८॥ नुष्याविशस्तइमआसतइतिगृहमेधिनउपसमानीतास्युस्ता
नुपदिशत्यृचोवेदःसोयमितिसूक्तंनिगदेद्द्वितीयेहनियमो
वैवस्वतस्तस्यपितरोविशस्तइमआसतइतिस्थविराउप
समानीतास्युस्तानुपदिशतियजुर्वेदोवेदःसोयमितियनु
वाकंनिगदेत्तृतीयेहनिवरुणआदित्यस्तस्यगंधर्वाविं
शस्तइमआसतइतियुवानःशोभनाउपसमानीतास्युस्ता ॥रामः॥
॥२८॥

नुपदिशत्यथर्वाणोवेदःसोयमितिपड्भेषजंनिशांतंस्यात्तं
निगदेच्चतुर्थेहनिसोमोवैष्णवस्तस्याप्सरसोविशस्ताइमा
आसतइतियुवतयःशोभनाउपसमानीतास्युस्ताउपदि
शत्यांगिरसोवेदःसोयमितिपद्घोरंनिशांतंस्यात्तंनिग
देत्पंचमेहन्यर्बुदःकाद्रवेयस्तस्यसर्पाविशस्तइमआस
तइतिसर्पाःसर्पविदइत्युपसमानीतास्युस्तानुपदिशतिवि
षविद्यावेदःसोयमितिविषविद्यानिगदेत्षष्ठेहनिकुबे

॥श्रौ०॥ रोवैश्रवणस्तस्यरक्षांसिविशस्तानीमान्यासतइतिसेल
॥५७॥ गाःपापकृतउस्तुपसमानीतास्युस्तानुपदिशतिपिशाच
विद्यावेदःसोयमितियत्किंचित्पिशाचसंयुक्तंनिशांतंस्या
त्तंनिगदेत्सप्तमेहन्यसितोधान्वस्तस्यासुराविशस्तःइमआ
सतइतिकुसीदिनउपसमानीतास्युस्तानुपदिशत्यसुरवि
द्यावेदःसोयमितिमायांकांचित्कुर्यादष्टमेहनिमत्स्यःसां ॥राम॥
मदस्तस्योदकेचराविशस्तइमआसतइतिमत्स्याःपुंजि ॥५७॥

ष्ठाइत्युपसमानीतास्युस्तानुपदिशतिपुराणविद्यावेदः
सोयमितिपुराणमाचक्षीतनवमेहनिताक्ष्र्योवैपश्चित
स्तस्यवयांसिविशस्तानीमान्यासतइतिवयांसिब्रह्म
चारिणइत्युपसमानीतास्युस्तानुपदिशतीतिहासोवे
दःसोयमितीतिहासमाचक्षीतदशमेहनिताधर्मइंद्र
स्तस्यदेवाविशस्तइमआसतइतियुवानःश्रोत्रियाअ
प्रतिग्राहकाइत्युपसमानीतास्युस्तानुपदिशतिसा

॥श्रौ०॥ मवेदोवेदः सोसमितिसामगायद्विवमेतस्यर्योयशः संव
॥५८॥ त्सरमाचक्षीतदशमीं दशमीं समापयन्संवत्सरं तेदीक्षि
ता॥७॥त्रीणिसुत्यानिभवंतिगोतमस्तोमः प्रथमंद्विती
यस्याहः १ श्वोरुपाकरणकालेश्वमानीयबर्हिर्वेद्यास्ता स्या०
वेवास्तोपयेयुः सचेदवघ्रायादुपवर्तेतवायज्ञसमृद्धिंवि
द्यान्नचेत्सुगव्यंनोवाजीस्वश्व्यमितियजमानंवाचयेत्त
मवस्थितमुपाकरणायपदक्षेंदडस्येकादशभिःस्तोत्य
प्रणुवन्ननुस्वाध्यायमित्येके प्रेंशामीध्वमितिशिक्षाषड्विं गो॥राम॥
॥५८॥

शतिरस्य वृंक्षय इति वामा नोभिनंद्य त्या पश्येतोपप्रागाच्छ सनं वा
ज्य वैतिचदेसंज्ञ मम श्वं पत्न्योधूर्नैति दक्षिणान्केशपक्षानु
कृष्य्ये ऽ नराम्रचत्यं सव्यानूरू नोघ्नानाम थास्मे महिषीमुप
निपालयंत्तिंताहो नाभिमेथ तिमाता च ते पिता च तेऽग्रे वृक्षस्य
क्रीलतः॥ प्रतिलामीति ते पिता गभे मुष्टिमतंस्यदिति सा हो
तारं प्रत्यभिमेथत्यनुचर्यं श्वशातं राजपुत्र्यो माता च ते पिता च ते
ऽग्रे वृक्षस्य क्रीळलः॥ यीयस्यन इव ते मुखं होलमा त्वं वदो ब
हुलि वावातां ब्रह्मोध्यामि नामुछ्रयता ह्रिरैभारं हरंनिवा ॥ अ

॥श्रौव॥
॥५८॥

ति काश्चिदेका कीचरति कः

थास्येमध्यमेजलुशीतेवानेपुनर्निवेसाब्रह्माणंप्रत्यभिमेथस्य
नुचर्यश्चशतंराजपुत्र्यःमनेमुपछूयतेगिरोभारंहरंनिव॥ अ
थास्यमध्यमेजतुसनिवातेपुनर्निवेशितेसदःप्रसृप्यस्वाहाकृ
तिभिश्चगिरत्वा॥ ब्रह्मोद्यंवदंतिकःस्विदेकाकीचरति
जायतेपुनः॥ किंस्विद्धिमस्यभेषजंकिंस्विदावपनंमहदिति
होताध्वर्युंपृच्छतिसूर्यएकाकीचरतिचंद्रमाजायतेपुनः॥ अग्नि
र्हिमस्यभेषजंभूमिरावपनंमहदितिप्रत्याहकिंस्वित्सूर्यसमं
ज्योतिःकिंसमुद्रसमंसरः॥ कःस्वित्पृथिव्यैवर्षीयान्कस्यमात्रा
नविद्यते॥ तत्प्रत्याहपृच्छामित्वाचितयेदेवसखयदित्वमत्रमन

॥राराममा॥
॥५९॥

सध्वर्युर्होतारंपृछतिसत्यंसूर्यसमंज्योतिर्द्यौः समुद्रसमंस
रः॥इंद्रःपृथिव्यैवर्षीयान्गोस्तुमात्रानविद्यतइतिप्रत्याहपृ
छामित्वाचितयेदेवसखयदित्वमत्रमनसाजगंथ।केषुः
विष्णुस्त्रिषुपदेष्वस्थः केषुविश्वंभुवनमाविवेशेतिब्रह्मो
द्गातारंपृछत्यपितेषुत्रिषुपदेष्वस्मियेषुविश्वंभुवनमा
विवेश।सद्यःपर्येमिपृथिवीमुतद्यामेकेनांगेनदिवोअस्य
पृष्ठमितिप्रत्याहकेष्वंतःपुरुषआविवेशकान्यंतःपुरुषआ

॥श्रौव॥ र्पितानि॥ एतत्त्वात्र ब्रह्मन्नुपवल्हामसि त्वा किं स्विन्नः प्रतिवोचास्य
॥६०॥ त्रेसुञ्ज्ञानाग्रस्तारणपृच्छति पंचस्वंतः पुरुष आविवेश ता
न्यंतः पुरुष आर्पितानि॥ एतत्त्वात्र प्रतिमन्वानो अस्मि
न मायया भवस्युत्तरो मदिति प्रत्याहाथ चमुपनिष्क्रम्यैके
कर्त्रो यजमानं पृच्छति पृच्छामि त्वा परमंतं पृथिव्या इतीयं
व्या २ वेदिः परो अंतः पृथिव्या इति प्रत्याह महिम्ना पुरस्तादुपरिष्टा ॥राम॥
च्चवपानां चरंति सुभूः स्वयंभूः प्रथमम नमहत्यर्णवे दधेहग ॥६०॥

र्भमृत्वियंयतोजातः प्रजापतिः॥ होतायक्षत्प्रजापतिंमहिम्नो
जुषतांवेतुपिबतुसोमंहोतर्यजेतिप्रैषस्त्वेमेलोकाःप्रदि
शोदिशश्चेतियाज्याश्चाजस्तूपरोगोमृगइतिप्राजापत्या
वैश्वदेवीक्लृप्तिंगिरितरेषांपशूनांप्रचरंतिपंचमेनपृष्ठ्याह्नाश
स्यव्यूढस्य॥९॥तस्यविशेषान्वक्ष्यामोऽग्निंतमन्यइत्या
ज्यंतस्यैकाहिकमुपरिष्टात्प्रउगतृचेष्वैकाहिकास्तृचा
स्त्रिकद्रुकेषुमहिषोयवाशिरमितिमरुत्वतीयस्य

॥श्रौ०॥
॥६१॥

प्रतिपदे कालनृचस्थाने ऐकाहिकोनुचरः सूक्तेषु चांत्यमुद्धृत्यैका
हिकमुपसंशस्यंते पुनि विश्मिन्नि विदं दध्यों देवं निष्केवल्येभिसं
देवं निष्केवल्येभिसं देवं सवितारमोण्या रितिवैश्व देवस्य प्र
तिपदे कालनृचस्छाने ऐकाहिकोनु चरः सूक्तेषु चैकाहिकोनु
न्युपसंशस्यंते पुनि वि दंदध्यों देव मे वाग्निमारुते नृतुर्थं पृ
ष्ठ्याहरुत्तमं ज्योतिर्गौरायुरभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतं सर्वस्तो
मो प्तोर्यामो वा भूमिपुरुष वर्जं मब्राह्मणानां विंत्तानि प्रति॥

॥राम॥
॥६१॥

दिशमृत्विग्भ्यो दक्षिणा ददाति प्राचीदिग्घोतुर्दक्षिणा
ब्रह्मणप्रतीच्यध्वर्योरुदीच्युग्दातुरेताएवहोत्रका
अन्वायत्ताअन्वायत्ताः॥ १०॥ इत्याश्वलायनश्रौ
तसूत्रेदशमोध्यायः॥ ॐ॥ अथैतेषामहूनांयो
गविशेषान्वक्ष्यामो यथायुक्तानियस्मैयस्मै[illegible]
य कामाभवंत्ययमेवैहोतिरात्रओहैप्रायणीयए:
षोत्यउदयनीयोव्यस्तोमध्येहीनेषुवैश्वानरएषएवता

का

॥श्री०॥
॥९२॥

वंतरेणव्यूढोदशरात्रएषांप्रकृतिः सत्राणांनत्वावापस्था
नमूर्ध्वंदशरात्रादेकाहार्थेमहाव्रतंप्रागुदशरात्रादित
रेषामकांद्यहार्थेगोआयुषीव्यहार्थेत्रिकद्रुकाअभि
प्लवव्यहंपूर्वंत्रिकद्रुकाइत्याहस्मावक्ष्यतेचतुरहार्थेः
त्रिकद्रुकामहाव्रतंचपंचाहार्थेभिल्पयपंचाहउनमस्यषष्ठा तु
तृतीयसवनंषळहार्थेभिल्पवःषळहएवंन्यायाआवापाः
षळहांताःपुनःपुनःपूर्णःपूर्णश्चषळहसंतत्रतामेवगछ

॥राम॥
॥९२॥

ति॥१॥ द्वे त्रयोदशरात्रा ऋद्धिकामानां प्रथमं पृष्ठ्यं छंदोमाःश्वां
तरा सर्वस्तोमो तिरात्रो न्यायक्लृप्तं व्रतवंतं प्रतिष्ठाकामा द्विती
यं त्रीणि चतुर्दशरात्राण्यपि सार्वकामिकं प्रथमं द्वे पृष्ठ्यावावृ
त्तउत्तरस्त्रलूपेवोदकेवा विवाहे वामीमांस्यमानाद्वितीयं पृ
ष्ठ्यमभितस्त्रिककुकान्यायक्लृप्त ष्ठ्य होपजनां प्रतिष्ठाकामा
स्तृतीयं चत्वारि पंचदशरात्राणि देवलमी प्सतां प्रथमं प्रथ
मस्य चतुर्दशरात्रस्य पृष्ठ्यमध्ये महाव्रतं ब्रह्मवर्चसकामा द्वि

॥श्रौ०॥ तीयंतृतीयस्यचतुर्दशरात्रस्याग्निष्टुत्साग्रयणीयादनंतरः
॥६३॥ सात्राहीनिकाउभौलोकावाप्स्यतांतृतीयंतृतीयस्यच
तुर्दशरात्रस्याग्निष्टुत्साग्रयणीयस्थानेन्यायकॢप्तस्यो
अ पजनःशेषोन्यायकॢप्तंमहोपनंप्रतिष्ठाकामाश्चतुर्थंपौ
ष्कशरात्रेचतुरात्रोपजनमन्नाद्यकामाःसप्तदशरात्रेपं
चरात्रोपजनंपशुकामाअष्टादशरात्रेमायुष्कामाःषडहश्चा ॥राम॥
त्रपूर्यतेसमनेत्रस्योपजनंवक्ष्यामएकानविंशतिरात्रमेकमा ॥६३॥

त्रोपजनं ग्राम्यानारण्यान्पशून्नवरुरुत्स्यमाना विंशतिरात्रं प्र
तिष्ठाकामा अभिजिद्विश्वजितावभिप्लवावूर्ध्वौ ॥ २ ॥ द्वावेकविं
शतिरात्रो प्रतिष्ठाकामानां प्रथमं त्र्याणामभिप्लवानां प्रथ
मावंतरातिरात्रो ब्रह्मवर्चसकामा द्वितीयं नवरात्रस्याभिजि
द्विश्वजितोरुच्छाने द्वो पृष्ठ्यावावृत्त उत्तरः संवत्सरसंमिता उत्सा
चक्षते द्वाविंशतिरात्रं चतूरात्रोपजनमन्नाद्यकामास्त्रयोविं
शतिरात्रं पंचरात्रोपजनं पशुकामा द्वौ चतुर्विंशतिरात्रौ प्रजाति

॥श्रौ०॥ कामाः पशुकामा वा प्रथमं पक्षहश्वात्रपूर्यते स तं त्र्यस्योपजनं वृ-
॥६५॥ ह्यामः स्वर्गे लोके सत्स्यंतो ब्रध्नस्य विष्टपं रोक्ष्यंतो द्वितीयं पृ
ष्ठ्यस्तोमस्त्रयस्त्रिंशे निरुक्तो विशालः पृष्ठ्यस्तोमाए कविं
शत्रिणवस्त्रयस्त्रिंशाः प्रतिलोमाः पूर्वस्मिंस्त्र्यहेनुलोमा
उत्तरस्मिंत्स विशालोपि वोत्तरए वत्र्यहः प्रतिलोमोनुलोमश्चा
निरुक्तो महरा वृत्तः पृष्ठ्यस्तोमस्त्रिवृद्बृहन्निरुक्तोन्यातिरुभ ॥राम॥
यसामा संसदामयमिनेत्येतद्दाचक्षते पंचविंशतिरात्रमेकरा ॥६४॥

त्रोपजनमंन्नाद्यकामाः षड्विंशतिरात्रं द्विरात्रोपजनं प्रतिष्ठाका
माः सप्तविंशतिरात्रं त्रिरात्रोपजनं वृद्धिकामा अष्टाविंशतिरा
त्रं चतूरात्रोपजनं ब्र[illegible]ह्मवर्चसकामा एकान्नत्रिंशद्रात्रं पं
चरात्रोपजनं परमां विजितिं विजिगीषमाणास्त्रिंशद्रात्रमंन्ना
द्यकामाः षळहश्वात्र पूर्यते सतंत्रस्योपजनं वक्ष्याम एकत्रिंशद्रा
त्रमेकरात्रोपजनमन्नाद्यकामा द्वात्रिंशद्रात्रं द्विरात्रोपजनं प्रतिष्ठा त्रं ६
कामाः ॥ ३ ॥ त्रीणि त्रयस्त्रिंशद्रात्राणि प्रतिष्ठाकामानां प्रथमं

॥श्रौ०॥ ॥६४॥

त्रयाणामभिपूर्वानामुपरिष्टाद्दुपरिष्टादतिरात्रौ ब्रह्मवर्चसका
माहितीयं चतुर्णां पंचरात्राणां भावयन्तउजसउत्तमो धांतरासर्वं
स्तोमोतिरात्रौ भौलोकौ वा पूयतां तृतीयं षण्णां पंचरात्राणां मध्ये
विश्वजिदतिरात्र आवर्तनास्मूत्तरेत्र यश्चतुस्त्रिंशद्रात्रं चतूरात्रोप
जनमन्नाद्यकामाः पशुकामानामुत्तराणि चत्वारि पंचत्रिंशद्रात्रः
पंचरात्रोपजनः षाट्त्रिंशद्रात्रे षळह उपजायते सतंत्रस्योपज
नं वक्ष्यामः सप्तत्रिंशद्रात्रै एकरात्रोपजनोष्टात्रिंशद्रात्रो द्विरात्रो
पजन एकोनचत्वारिंशद्रात्रं त्रिरात्रोपजनमनं तां श्रियमिच्छन्त

॥राम:॥ ॥६४॥

श्चत्वारिंशद्रात्रं चतूरात्रोपजनं परमायां विराजि प्रतितिष्ठंत एक
चत्वारिंशद्रात्रप्रभृतीन्युत्तराणि न्यायेनाष्टाचत्वारिंशद्रात्रा
संचाशद्रात्रप्रभृतीनि चाषष्टिरात्राद्धि षष्टिरात्रप्रभृतीनि चै
कोनशतरात्रान्तत्रैकरात्रचतूरात्रोपजेनानिव्रतवंति ॥४॥
सप्तैकान्नपंचाशद्रात्राणि विपाप्मनावत्स्यंतः प्रथमं त्रिरात्रा म५
स्त्रीणि त्रिवृत्सहान्यतिरात्रो दश पंचदशान्यतिरात्रो द्वादशै
सप्तदशान्यतिरात्रः पृष्ठ्योऽतिरात्रो द्वादशैकविंशान्यतिरा

॥ श्रो० ॥
॥ ६५ ॥

त्रस्त्रिवृतां प्रथमोग्निष्टोमः षोळश्युत्तमः पंचदशानामुक्थ्या इतरे
विधृतय इत्याचक्षते यमातिरात्रं युमां द्विगुणामिवश्रियमिछंतो द्वा
वभिप्लवौ गोआयुषी अनिरात्रत्रौ द्वावभिप्लवावभिजिद्विश्वजिता
वतिरात्रावेकोभिप्लवः सर्वस्तोमो नवसप्तदशावतिरात्रौ महाव्रतं सा
नां श्रैष्ठ्यकामास्तृतीयं चतुर्णां पृष्ठ्या द्वाभिकेवं नवकृत्वो न
ववर्गाणां प्रथमषष्ठसप्तमोत्तमान्यहान्यग्निष्टोमा उक्थ्या इतरे
महाव्रतं सवितुः ककुभ इत्याचक्षते ॥ ५ ॥ त्रयाणामुत्तरेषां न्याय

॥ रामः ॥
॥ ६५ ॥

स्य

कूश्माअभिल्यवाः प्रथममूर्ध्वे चतुर्थात्सर्वस्तोमोतिरात्रउपसत्स्कगा
र्हपत्येगुग्गुलुसुगंधितेजनपेतुदारुभिः पृथक्सपरींषिविपुच्यात्तुस
पनंसन्नेषुनाराशंसेषांजीरंनभ्यंजीरंस्त्रवपेवचंसानभास्तुर्येवात्मा
नंनैवजानीरंस्नएनाउपेयुरांजनाभ्यंअनीयाइत्स्याचक्षतेएतांएव
प्रतिष्ठाकामानामांजनाभ्यंजनी[redacted]तमेतासामेवस
र्वस्तोमस्तानेमहाव्रतेमेंद्रमत्सन्याःप्रजाबुभूषंतएतासामेवस
र्वस्तोमगुछ्यपथास्थानंमहाव्रतंसंवत्सरकामानापद्यंतउत्तम
मतिरात्रश्चतुर्थंर्वंशांत्रयोभिल्यवानवरात्रोभिप्लवोगोआयुषीदश

॥श्रौ०सू०
॥६६॥

रात्रोब्रतमंतिरात्रः संवत्सरसंमितादृत्यावृक्षतैरेकषष्टिरात्रं प्रतिष्ठा
कामा एतासामेवपृष्ठ्यावभितो नव रात्रे समायोरावृत्तउत्तरः शतरात्र
मायुष्कामा श्चतुर्दशगाभिलवाश्चतुरहोपजनादृतिरात्रिसत्राणि॥
॥६॥ अथगवामयनंसर्वकामाः प्रायणीयचतुर्विंशेउपेत्यचतुरभि
लवान्पृष्ठ्यपंचमान्पंचमासानुपयंत्यथषष्ठंसंभरंतित्रीनभिलवान्पृ
ष्ठ्यमभिजितंस्वरसाम्नइघो त्योभ्यापूर्यतेहोभ्यामिमिजिनुपूर्वंपक्षो
थविषुवानेकविंशोनपूर्वस्यपक्षसोनोत्तरस्यावृत्ताःस्वरसामानःपृ

॥राम॥
॥६६॥

कहाश्वोन्नरस्यपक्षसौ[illegible]स्वरसाम्नो विश्वजितं पृष्ठानीनभिप्लु
वानितिसप्तमं द्विरात्रेणानंतरं खल्वाथपृष्ठ्यमुखं चत्वारभिप्लवांश्चतुरोमासा
नुपयंत्यथोनमं संभरंति त्रीनभिप्लवान् गोआयुषी दशरात्रं व्रतोदयनीया
भ्यां सप्तममूर्ध्वं तद्विनिव्रिक संभार्यमुत्तरं पक्षो थ द्विसंभार्यं व्रतोदयनीयेप
वोत्तमस्यगोआयुषीसप्तमस्यगोआयुषी वा विहरेयुर्गो विश्वजितोनंत
वो रमायुर्न पूर्वं दशरात्रात्पृष्ठ्यं विश्वजितः सप्तमं सवर्नमासं हत्वोद्धरेयु
र्गोआयुषी [illegible] विहरे दशरात्रं चापि वोत्तरस्य पक्षसो हान्येवावर्त्तेरन्ननु
लोमाः षळहास्युः षळहावावर्त्तेरन्ननुलोमा न्यहानीति गवामयनं स

॥श्रौ०॥ वैषाषळह्ना अभिप्लवाः स्युरभिप्लवास्युः ॥७॥ ओँम् ॥ इति श्रौतसू

॥६७॥ त्रे एकादशोध्यायः ॥ ॥छ॥ हरिः ऽ ओंम् ॥ गवामयनेनादित्या

नामयनं व्याख्यातं सर्वे त्वभिप्लवास्त्रिवृत्पंचदशा मासाश्चपृष्ठ्य

मध्यमानवषष्ठसप्तमोत्तमान्वर्जेयित्वा बृहस्पतेति सर्वेंद्र स्तुतो वा

भिजिद्विश्वजितोः स्थाने सप्तमस्य च मासस्योत्तमयोरभिप्लवयोः

स्थाने त्रिवृद्भूः क्लृप्तो दशरात्र उद्भिद्बलभिदौ चोत्तमस्य च मासस्यादि

ये भिप्लवास्त्वयं उद्धृत्य तेषां मध्यमेमथ स्युः पृष्ठ्यमध्यमाः समूल्हा

दशरात्रः ॥१॥ आदित्यानामयनेनांगिरसामयनं व्याख्यातं त्रिवृ ॥६७॥

अ

तस्त्वभिप्लवाः सर्वे पृष्ठ्यास्त्रयश्चाद्यामासाः पंचपूर्वस्य पक्षसः श्व
२ तारस्तूर्णनक्षंस्य पृष्ठ्यांतासामष्टमादयस्तनमस्यच मासस्यादौये
ता षळहास्त्रयः पृष्ठ्यौ एव नेपिस्युः पूर्वौस्यातामभिप्लवौ ॥ २ ॥
इतिवातयनोरयनं आयुर्णीयो तिरात्रस्विव नामभ्यं पंच दशे मासं नमासं
नमासं समदशेनमासमेकविंशेनमासंत्रिणवेनमासंत्र्यंतः त्रयस्त्रिंशेनू
निषुवस्थानएतैरेव मासैः प्रतिलोमैः पक्षउत्तरमुदयनीयो नमासं
तिराश्चएतेषामेवाहूामतिरात्राभिस्वपरमन्य आप्याद्विषैः फा

॥श्रौ०॥
॥६८॥

लपूरणेनचेत्संस्थानियमः॥ ३ ॥ कुंडपायिनामयनंमासंदी
क्षिताभवंतिनेमासिसोमंक्रीणंतितेषांद्वादशोपसदोभवं ति
सोमम्मुपनह्यप्रवर्ग्यपात्राण्युत्साद्योपनह्यवामासमग्नि
होत्रंजुहुतिमासंदर्शपूर्णमासाभ्यांयजंतेमासंवैश्वदेवे
नमासंवरुणप्रघासैर्मासंसाकमेधैर्मासंशुनासीरीयेण
यदहर्मासःपूर्यतेतदहरिष्टिंसमाप्याग्निप्रणयनाद्दिघः
र्मेत्सामन्नादिवोपवसथिकंकर्मकृत्वाश्वोभूतेप्रसुतुयु ॥६८॥

स्तदुक्तं उपसद्भ्य एवानंतरं कुर्वंतीति तथादृष्टत्वैसौत्रौत्यान्मासानग्नि
होत्रादीन्वदंतस्तदनुपपन्नंपश्वर्यस्याग्निप्रणयनंनस्यत्वश्वः
सुत्यानिमित्तमतिप्रणीतत्वर्यायांचैवैगुण्यंदर्शपूर्णमासयोस्त
थाह[illegible]ग्निहोत्रस्यसदोहविर्द्धानान्याग्नीध्रीयाग्नीषोम
प्रणयनंवसतीवर्याग्निहरणानिपश्वर्थानिभवंतिसुत्यार्थान्येकेत
त्कालाश्चैवतद्गुणाःसिद्धस्वभावानांनव्यवधानादन्यत्वंयथापृ
थ्व्याभिप्लवयोःसगुणानांह्येवकर्मणामुत्थास्तउपजनोवासुत्र

॥श्रौ०॥
॥६९॥

त्रुण्यात्वस्यंतमनवध्नेहकालसंशयत्वादुत्सर्गमेकेसुत्यापस
दुणत्वात्क्रियात्वेवप्रवृत्तेसंतमगत्वावस्थानेदोषस्त्रिवृतामा
संपंचदशेनमासंसप्तदशेनमासमेकविंशेनमासंत्रिणवेनमा
समष्टादशत्रयस्त्रिंशानिद्वादशाहस्यदशाहानिमहाव्रतंचा:
निरात्रश्चसर्वेणयज्ञेनयजंतेयएतदुपयंति॥ ४॥ सर्पाणाम
यनंगोआयुषीदशीस्तोमेअनुलोमेषण्मासान्प्रतिलोमेषड
ज्योतिर्द्वदशीस्तोमाविषुवत्स्थानेप्रकाशकामाउपयुस्त्रैव ॥६९॥

र्षिकं न प्रश्लिन्तो कामा गवामयनं प्रथमः संवत्सरो थादित्याना
मथांगिरसां चत्वारि तापश्चितानि क्षुल्लकतापश्चितं प्रथमं सं
वत्सरं सदीक्षोपसत्कं तस्य चत्वारः सौत्या मासा गवामयनस्य प्र
थमषष्ठसप्तमोत्तमास्त्रैवर्षिकं तापश्चितं तस्य सौत्यः संवत्सर
उक्तो गवामयनेन ज्योतिर्गौरायुरभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतं च तु
र्विंशानां वै केकं द्वादश वार्षिकं तापश्चितं तस्य चत्वारः सौत्याः सं
वत्सरा गवामयनं शस्याः पूर्वेणैव न्यायेनापि वोत्तरस्य पक्षसो

॥श्रौ०॥
॥७०॥
मह

द्वाविंशतिः सवनमासा भवेयुस्त्रयोविंशतिः पूर्वस्य षड्विंशद्वार्षि
कं तापश्चितं तस्य द्वादशसोत्याः संवत्सरा गवामयनशस्याः पू
र्वेणैवं न्यायेन प्रजापतेर्द्वादशसंवत्सरं त्रयस्त्रिवृतः संवत्स
रास्त्रयः पंचदशास्त्रयः सप्तदशास्त्रय एकविंशा एतैर्वस्तो
मैः शाक्त्यानां षड्विंशद्वार्षिकमेकैकेन नव नव वर्षाण्येतैरेव
स्तोमैः साध्यानां शतसंवत्सरमेकैकेन पंचविंशतिः पंचविंश
तिर्वर्षाण्येतैरेव स्तोमैर्विश्वसृजां सहस्रसंवत्सरमेकैकेना ॥७०॥

श्रौ

र्धंतृतीयान्यह्नेतृतीयानिवर्षशतान्यग्नेरग्निष्टोमसहस्रंसहस्रसा
व्यमित्येतदाचक्षते ॥५॥ अथसारस्वतानिसरस्वत्याःपश्चिमउ
दकांतेदीक्षेरंस्तेनतत्रैवदीपसदः कृत्वाप्रायणीयंचसरस्वतींद
क्षिणेनतीरेणशम्याप्रासेशम्याप्रासेहरहर्यजमानाअनुव्रजे
युःसंहार्यउलूखलबुध्नोयूपश्चक्रीवंतिसदोहविर्धानान्याग्नी
ध्रीयंपत्नीशालंचदक्षिणपुरस्तादाहवनीयस्यावस्थांब्रह्मा पं
शम्यांप्रहरेत्सायत्रनिपतेत्तद्गार्हपत्यस्यायतनंतनोधिविष्येम हरो वि

॥श्रौ॰॥ चेंनिपत्ते दुद्दुत्ससमेविहरेयुरक्ष्रू चेद्वारुणंपुरोकाशंनिर्वपेयुरपांनप्त्रेचरुं पे॰
॥७१॥ मपांनपा द्दाहस्छाडुपस्यंसमन्यायंत्स्फुपयंत्सन्याइत्स्यान्तःसमा
नेसर्वेषांमित्रावरुणयोरयनंकुंडपायिनामयनस्याद्यान्षण्मा
सानावर्तयंतोव्रजेयुर्मासिमासिचगोआयुषीउपेयुरायुरयु
ग्मेषुगोर्युग्मेष्वितिनुप्रथमःकल्पोथद्वितीयोयथामावास्याया
मतिरात्रःस्यात्तथादीक्षेरंस्तेमावास्यायामतिरात्रंसंस्थाप्यन
दहरेवामावास्यस्यसान्नाय्यवत्सानपाकुर्युस्तेपक्षमामावा ॥७१॥

स्येनव्रजित्वापौर्णमास्यांगामुपेयुःपौर्णमासेनोत्तरंव्रजित्वामा
वास्यायामामुपमुपेयुरेवमावर्तयंतोव्रजेयुरिंद्राग्न्योरयनंगोऽ
आयुषीभ्यामर्यम्णायनंत्रिकद्रुकैःसरस्वतीपरिसर्पणस्यशास्य
मुक्तंगवामयनेनैकपातीनित्वहान्यतिरात्राःपृष्ठ्याहश्चतुर्थ
मितिनुगतयोर्थोत्थानानिप्लाक्षंप्रस्रवणंप्राप्योत्थानंतेयमुना
यांकारपचंचवैवभृथमभ्युपेयुरुदस्याग्नयेकामायेष्टिर्वैरातंत्रा ज२
तस्यामश्वांचपुरुषींचधेनुकेदद्युरेतद्धोत्थानमृषभैकशतानांवा

श्रौ॰ ७२

गवां सहस्रभावे सर्वस्वज्यान्यां गृहपतिमरणे वाज्यान्यां नूनि

ष्ठं तो विश्वजिता तिरात्रेणोत्तिष्ठेयुर्गृहपतिमरण आयुषा ग

वा गवां सहस्रभावद्भतिशास्त्यं ॥ अथ सवनीयाः ऋतुपशवो

वात्यंतमाग्नेयो वैंद्राग्नो वाग्नेयं वा रथंतरपृष्ठे षैंद्रं बृहत्पृष्ठे दे

कादशिनान्वाग्रायणीयोदयनीययोरतिरात्रयोः समस्ताना

लभेरन्नैंद्रामं तद्धो वान्वहं वैकैकशाऐकादशिनानां न त्वेवैकाद

शिनीं न्यूनामालभेरन्नेतेन नवे सम्भयनेनेयुस्तृतीयेहनि दश

सां॰ ७२

रात्रस्य द्वात्रिंशतमेकादशिन्यः संतिष्ठंनेत एतस्मिंनवरात्रेति

रिक्तपशूनालभेरन्वैष्णवंवामनमेकविंशऐंद्राग्नंत्रिंशवैश्व

श्वदेवंत्रयस्त्रिंशेद्यावापृथिवीयांधेनुंचतुर्विंशे तस्याएवंस व

वायव्यंचतुश्चत्वारिंशआदित्यांवशामष्टाचत्वारिंशेमैत्राव

रुणीमविवाक्येवैश्वकर्मणमृषभंमहाव्रतेआग्नेयमुदयनी

येतिरात्रेपिवैकादशिनीमेवत्रयस्त्रिंशींपूरयेयुरभिजिद्विश्व

जिद्विषुवंतिद्विपश्नस्नु: ॥७॥ अथसत्रिधर्मादीक्षणादिपित्र्या

णांदेवानांच धर्माणांप्राकृतानांनिवृत्तिःसर्वशाश्चवर्जयेयुर्गर्भो

॥श्रौ०॥
॥७३॥

म्नुयोंसरणंविवृतस्मयनंस्त्र्यभिहासमनार्याभिभाषणमनृतंक्रो
धमपांप्रगाहणमभिवर्षणमारोहणंचवृक्षस्यनावोवारथ
स्यवादीक्षितनाभिवादनंदीक्षितस्त्वोपसदमुभोसुन्वंनोसमसि
ध्यांनाःपूर्वारंभिणमभितसतरंवासर्वसाम्येयथावयोनृत्यगी
तवादित्रान्यन्यांश्चवाब्रत्योपाचारान्नैचेनान्बहिर्वेदिसतोभ्या
श्रावयेयुर्नोदकयानाएवाभ्युदियान्नाभ्यस्तमियान्तेषांचे
त्किंचिदापदोपनमेत्वमग्नेव्रतपाअसीतिजपेदाख्यायवेत
रेषूपहवल्लीप्सनावकीर्णिनंनैरेवदीक्षितद्रव्यैरपर्युप्यपु

पंदा

॥राम॥
॥७३॥

नदीक्षेयेयुराग्रयणकालेन वानां सवनीयां निर्वपेयुर्दीक्षोपसत्सु
व्रतदुघ आपयेयुस्तेषांत्रस्यानिपयोदीक्षा [illegible] सुव्यतिनीयका
लमुपसत्सुचतुर्थमेकस्यादुग्धेनतावद्देव [illegible] त्रिभिस्तैनैस्ता
वद्भ्यामेकेन तावद्देवमुत्यासुहविरुच्छिष्टमभक्षाएवस्फधानाः
करंभः परिवापः पुरोळाशः पयस्यन्निनेषांयद्यत्कामयीरंस्तत्त
दुपविगुल्फयेयुराशिरदुघादध्यर्थंसोम्यं वा विगुल्फंनिर्वपेयु
रितिश्रोनकोयावच्छरावंमन्येरन्वैश्वदेवमेकेबार्हस्पत्यमेकेसर्वा

॥श्री॥
॥७४॥

न्वानुसवनमपिवान्यत्रस्राङ्गार्हपत्येपुनरधिश्रित्योपव्रतये
रंनन्याच्चापथ्याभ्नक्षानामूलफलेभ्यएतेनवर्तयेयुःपशुना
च॥८॥तस्यविभागंवक्ष्यामोहनूसजिह्वेप्रस्तोतुःश्येनंव
क्षउद्गातुःकंठःकाकुद्रःप्रतिहर्तुर्दक्षिणाश्रोणिर्होतुःस
व्याब्रह्मणोदक्षिणंसक्थिमैत्रावरुणस्यसव्यंब्राह्मणाछं
सिनोदक्षिणंपार्श्वंसांसमध्वर्योःसव्यमुगातृणांसव्योंसप्र
तिप्रस्थातुर्दक्षिणंदोर्नेष्टुःसव्यंपोतुर्दक्षिणऊरुरछावाक ॥७४॥

स्यसव्य आग्नीध्रस्यदक्षिणोबाहुरात्रेयस्यसव्यः सदस्यस्यसदं
चानूकंचगृहपतेर्दक्षिणोपादौगृहपतेर्व्रतप्रदस्यसव्योपादौगृहप
तेर्भार्यायैव्रतप्रदस्यौष्ठएनयोःसाधारणोभवतितंगृहपतिरेवप्र
शिंष्याज्जाघनींपत्नीभ्योहरंतितांब्राह्मणायदद्युस्कंध्याश्चमणि
कास्तिस्रश्चकीकसाग्रावस्तुतस्तिस्रश्चैवकीकसाअर्धंचवैक
र्तस्योन्नेतुरर्धंचैववैकर्तस्यक्लोमाचशमितुस्तद्ब्राह्मणायदद्याद्य
द्यब्राह्मणस्याच्छिरःसुब्रह्मण्यायैयश्वःसुत्यांप्राहतस्याजिनमि
ळासर्वेषांहोतुर्वाताावाएताःषट्त्रिंशतमेकपदायज्ञंवहंतिषट्त्रिं

॥श्रौ०॥ ॥८५॥

अनेकानुषक्तंबृहतींमेषट्त्रिंशदक्षरा वै बृहती बार्हताः स्व
र्गालोकास्तत्प्राणेषु चैव तत्स्वर्गेषु च लोकेषु प्रतितिष्ठन्तो यन्ति
स एषः स्वर्ग्यपृष्ठ्यः एनमेवं विभजंत्यथ ये तो ऽन्यथा न घ्नथा स
लगा वा पापवल्लो वा पशुं विमथ्नीरंस्ता दृक्कं चांबाए तां पशो वि
भक्तिं श्रौतऋषिर्देवभागो विदांचकार तामु हाप्रोच्येवास्माल्लोका
दुत्क्रामत्तामु ह गिरिजाय बाभ्रव्याया मनुष्यः प्रोवाचे त
तो हैनामेतदर्वाङ्मनुष्या अधीयते ॥१॥ सर्वे समानगोत्रा
स्युरिति गालगार्गिः कथं स्याप्रीसूक्तानि भवेयुः कथं प्रयाजा इत्य

॥राम०॥ ॥८५॥

ना

पिनांगोत्रास्युरितिशौनकस्तत्राणांव्यापितामहपतिहोत्राच्च
याविशेषास्तत्स्यराद्धिमनुराद्धिः सर्वेषांप्रवरास्त्वावर्तेरन्नावा
पधर्मित्वाज्जामदग्नावत्सास्तेषांपचार्षेयोभार्गवच्यावना
प्नवानौर्वजामदग्नेत्यथहजादग्नानांभार्गवच्यावनाप्नवानेत्या
र्ष्टिषेणानांभार्गवच्यावनाप्नवानार्ष्टिषेणानूपेतिबिदानांभा
गर्वच्यावनाप्नवानौर्वबैदेतियस्कवाधौलमौनमौकशार्कराक्षि
सार्ष्टिसावर्णिशालंकायनजैमिनिदैवंत्सायनानांभार्गव [illegible] वै

गौ

भो॰ ता॰
॥ ७६ ॥

ह व्य

तीसोवे तमेत्ति श्येतानां भार्गव वैन्यपार्थेत्ति मित्रयुवां वाध्र्यश्वे
त्ति त्रिप्रवरं वा भार्गववैदेवोदास वाध्र्यश्वेति शुनकानां गृत्समदेति
त्रिप्रवरं वा भार्गवशौनहोत्रगार्त्समदेति ॥ १० ॥ गोतमानामांगि
रसायास्यगौतमेत्युचथ्यानामांगिरसौचथ्यगोतमेत्ति रहूगणा
नामांगिरसराहूगणगोतमेत्ति सोमराजकीनामांगिरससोम
राज्यगोतमेत्ति वामदेवानामांगिरवामदेव्यगोतमेति बृहदुक्थानां
नामांगिरसबार्हदुक्थ्यगोतमेत्ति पृषदश्वानामांगिरसपार्षद ॥ ७६ ॥

श्ववैरूपेसप्ताश्वंहेकेब्रुवंततीत्यांगिरसमष्टादंष्ट्रपार्षदश्व–वैरू
पेत्वृक्षाणामांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजवांदनमान्तवचसेतिकक्षी
वतामांगिरसौचथ्यगौतमौशिजकाक्षीवतेतिदीर्घतमसामांगि
रसौचथ्यदैर्घतमसेतिभरद्वाजाग्निवेश्यानामांगिरसबार्हस्पत्य
भारद्वाजेति ॥ ३१ ॥ मुद्गलानामांगिरसभार्म्यार्श्वमौद्गल्येति तार्क्ष्यं है
केब्रुवतेतीत्यांगिरसंतार्क्ष्यभार्म्यार्श्वमौद्गल्येति विष्णु वृद्धानामांगिर
सपौरुकुत्सपत्रासदस्यवेतिगर्गाणामांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजगा
र्ग्यशैन्यैत्यांगिरसत्रैन्यगार्ग्येतिवाहरितकुत्सपिंगशंखदर्भभैम

॥ सू॰॥
॥७७॥

२॥ व्यो वामृतं २॥ क्म गोरि वीतसां कृत्येति ३

गवा नामांगिरसां बरीषयौवनाश्वेतिमंधातारं हैकेब्रुवंततो
सांगिरसंमांधात्रांबरीषयौवनाश्वेतिसंस्कृतिपूतिमाषतंडि
शंबुत्रौवगवानामांगिरसांगोरिवीतसांकृत्येति॥ १२ ॥कृण्वा
नामांगिरसाजमीढकाण्वेतिघोरमुहेकेब्रुवंतेवकृष्याजमीढ
मांगिरसघोरकाण्वेतिकपिनामांगिरसामहीयवोरुक्षयसे
स्वथयएनेद्विप्रवाचनौयथेतछौंगशैशिरयोभरद्वाजा ह
शुंगाः कता ः शैशिरयस्तेषामुभयतः प्रवृणीतेकमितरतो
द्वावितरतोद्वावेतरतस्त्रीनितरतोनहिचतुर्णांप्रवरोस्तिन ॥७७॥

पंचानामतिप्रवरणमांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजकात्यात्कीलेति ॥१३॥ अत्रीणामात्रेयार्चनानसश्यावाश्वेतिगविष्टिराणामात्रेय गाविष्ठिरपौर्वातिथेति चिकितमालवकालबवमनुतंतुकुशिका नांवैश्वामित्रदेवरातोदलेतिश्रोमनकामकायनानांवैश्वामित्र देवश्रवसदेवतरसेतिधनंजयानांवैश्वामित्रमाधुछंदसधानंज य्येत्यजानांवैश्वामित्रमाधुछंदसाज्येतिरोहिणानांवैश्वामित्र माधुछंदसरोहिणेत्यष्टकानांवैश्वामित्रमाधुछंदसाष्टकेति

वेणुनांवैश्वामिगाथिनवैणवेति ३०४ ३

॥श्रौ०॥
॥७८॥

पूरणवारिधापर्यंतानांवैश्वामित्रदेवरातपौरऐलेनिकतानांवैश्वा
मित्रकात्यात्कीलेत्यघमर्षणानांवैश्वामित्राघमर्षणकौशिके
तिरेणूनांवैश्वामित्रगाथिनवैणवेतिशालंकायनशाला क्षले
हिताक्षलोहितजह्नूनांवैश्वामित्रशालंकायनकौशिकेतिक
श्यपानांकाश्यपावत्सारासितेतिनिध्रुवाणांकाश्यपावत्सार
नैध्रुवेतिरेभाणांकाश्यपावत्साररैभ्येतिशंडिलानांशांडिलासि
तदेवलेतिकाश्यपासितदेवलेतिवा ॥ २५ ॥ वासिष्ठेतिवसिष्ठा ॥७८॥

नांयेन्यउपमन्युपराशरकुंडिनेभ्यउपमन्यूनांवासिष्ठाभरद्वस्विंद्रप्रम
द्वेतिपराशराणां [redacted] वासि
ष्ठशाक्त्यपाराशर्येतिकुंडिनानांवासिष्ठमैत्रावरुणकौंडिन्येत्य
गस्तीनामागस्त्यदार्ढच्युतेध्मवाहेतिसोमवाहोवोत्तमआगस्त्य
दार्ढच्युतसोमवाहेतिपुरोहितप्रवरोराज्ञामथयदिसार्ष्टप्रवृणीरं
मानवैलपौरूरवसेतीतिसत्राणिनान्यदक्षिणानितेषामनेज्यो
तिष्टोमःपृष्ठ्यशमनीयःसहस्रदक्षिणोन्योवाप्रनानदक्षिणोदक्षि
णावनापृष्ठानिशमयेरन्नितिविज्ञायतेसएवहेतुःप्रकृतिभावेप्र

॥श्रौ०॥ कृतिभावेनमोब्रह्मणेनमोब्रह्मणेनमआचार्येभ्योनमआचार्येभ्योनमःशौ
॥७९॥ नकायनमःशौनकाय॥२५॥इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रेद्वादशोध्यायः॥
॥भृगूणांनविवाहोस्तिचतुर्णामादितोमिथः॥श्येतादयस्त्रयस्तेषांविवाहो
ष्येनमिथस्तु॥षण्णांवैगोतमादीनांविवाहोनेष्यतेमिथः॥दीर्घमाऔ त
चथ्यःकक्षीवांश्चैकगोत्रजाः॥भरद्वाजाग्निवेश्यपृक्षाःशुंगाःशैशिरयः
कताः॥एतेसमानगोत्रास्युर्गर्गानेकेवदंतिवै॥पृषदश्वामुद्गलाविष्णु
वृद्धाःकण्वागस्त्याहरितःसंकृतिःकपिः॥यस्कश्चैषांमिथस्त्वेषोविवा
हःसर्वैरन्यैर्जामदग्न्यादिभिश्च॥यावत्समानगोत्रास्युर्विश्वामित्रो ॥७९॥

॥सू०॥
॥८०॥

नुवर्तते॥ नावद्वसिष्ठश्चात्रिश्चकश्यपश्च पृथक्पृथक्॥ त्र्यार्षेयाणां त्र्या
र्षेयसंनिपातेअविवाहः॥ त्र्यार्षेयाणां पंचार्षेयसंनिपातेअविवाहः॥
विश्वामित्रोजमदग्निर्भरद्वाजोथगोतमः॥ अत्रिर्वसिष्ठः कश्यपइत्ये
ते सप्तऋषयः॥ सप्तानामृषीणामगस्त्याष्टमानां यदपत्यं तद्गोत्रमि
त्याचक्षते॥ एकएव ऋषिर्यावत्प्रवरेष्वनुवर्तते॥ तावत्समानगोत्रत्वम
न्यत्र भृग्वंगिरसां गणादित्यसमानप्रवरैर्विवाहः॥ इत्याश्वलायन
श्रौतसूत्रं समाप्तं॥ आचवलइत्युपनामकबापूभट्टात्मजसुतपरशुरामेण लिखितं॥ ॥८०॥

॥ इति उत्तरषट्कः समाप्तः ॥

॥ ॥ इति उत्तरषट्कः समाप्तः ॥

[OrderDescription]
,CREATED=05.08.20 10:41
,TRANSFERRED=2020/08/05 at 10:58:32
,PAGES=163
,TYPE=STD
,NAME=S0003420
,Book Name=M-2476-AASHVLAPAN SHOUTSUTRA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF

FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF

FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF

FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF

FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF

FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF

FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF

FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF
,FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF

FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF

FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF

FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
,FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF
,FILE142=00000142.TIF
,FILE143=00000143.TIF
,FILE144=00000144.TIF
,FILE145=00000145.TIF

FILE146=00000146.TIF
,FILE147=00000147.TIF
,FILE148=00000148.TIF
,FILE149=00000149.TIF
,FILE150=00000150.TIF
,FILE151=00000151.TIF
,FILE152=00000152.TIF
,FILE153=00000153.TIF
,FILE154=00000154.TIF
,FILE155=00000155.TIF
,FILE156=00000156.TIF
,FILE157=00000157.TIF
,FILE158=00000158.TIF
,FILE159=00000159.TIF

FILE160=00000160.TIF
,FILE161=00000161.TIF
,FILE162=00000162.TIF
,FILE163=00000163.TIF
,